

جلار

غنى طارق

رخشان نيوز ايڊيٽى - پنجگور

جلار۔ غنی طلاق

”مرد و جزر“

رخشان نیوز ایجنسی
پنجگور

جتلار غنطارق

سری چاپ

لیک

وش نبیس

شنگ کنوک

با

چاپ جاہ

اپریل ۱۹۸۳ء

پنچصد دانگ

غنطارق

رخشان نیوز ایجنسی

پنجگور

بیست سولہ

قلاعت پریس رستم جی لین کوٹہ

رخشان نیوز ایجنسی پنجگور

آزات جمالینئی
نامہ

رد و بند

۳	۱- سرلبنز
۹	۲- ماس، وایگ
۱۳	۳- گلو، درو
۱۸	۴- درچگ
۲۵	۵- وایگانی پرس
۳۲	۶- اوشتائیلین آپ
۴۲	۷- وای، حقیقت
۴۵	۸- مات
۵۱	۹- دودانی آمایج
۴۴	۱۰- گنوک
۸۲	۱۱- متاگ
۱۵۱	۱۲- سینگانی سر، هون
۱۵۸	۱۳- مای خاب
۱۱۸	۱۴- سگ، نادان
۱۲۱	۱۵- دکال

سر لبسز
 غنی طارق بلوچی ۽ نوکین لبزانکی دور ۽ دومی رنج
 ۽ نوک ردوین لبزانته . آئی بلوچی آزمائڪ ۽ رد ۽ په
 بلوچی لبزانڪ ۽ دلجمین دیر ہی بنا کرتہ - غنی طارق ۽ آز-
 مانڪ تخلیق کنگ ۽ بھر "طرز" گستا ۽ نوک درو شمع انت
 طارق آے پڑ ۽ شہ نوک بے باز په جزم ۽ مڑہ گمان
 ۽ چست کرتہ - آگون روژنایں رژن ۽ ہتھیار ۽ سیہ
 بندانت - آئی دیما گیتین راہ تچک ۽ شاہ گمان انت - غنی
 طارق چه وقتی زند ۽ سکی ۽ سوریاں ، ڈک و ویلاں ، جور
 و جبراں ، گتہالی ۽ ناو میتیاں سک سر پدانت - و آئی زیرکین
 رژن ۽ دیدگ شریہ ۽ ہرچی ۽ چاروک انت . گون قلم
 ۽ چست کنگ ۽ آئی وقتی چاگرد ۽ ہما اران ۽ "مٹہاں" ۽
 وانوکانی دیما آور تہ کہ استمان ۽ دیر ہی ۽ گامگیجانی کینز
 ۽ دستانی سائل انت -

غنی طارق ۽ چه آے او میت کنگ کہ آ پہ آزمائڪ
 ۽ باز شریں وسیہ ۽ استمان ۽ بزہ کار و خوار کشانی زند
 الکاپین آدینک ۽ را جیوہ دنت ۽ دیما کاریت - حشین
 خبر نہ انت - آئی پکر ۽ ہیالانی تل و توکاں "آئی ورنایں"

بلے دوریں دل، مارگیاں چہ سہرا بیت کہ غنی طارق اے راہ
 آسکرنت و بلوچی لہزائے راہ و تخیل قاتانی صورت، یاد
 نامی بس لہزانت و خاص کن آزمائے نبیسو کے، پیما گنجدار
 کنت

غنی طارق، زندہ مقصد شبہ اے کتاب «جلار»،
 شہری، پدرا انت آئی مقصد انت، قلم، وسیع، و تخی چاردر
 انسان، مہمان، مٹ کنگ۔ وانوکانی رزن، راودینگ
 و دیر ہی دیگ تانکہ انسان پہ نوکین زندہ، گے ٹائیٹنگ، کہ اور
 کسے کسی محتاج، بیت و کسے ہیچ کسے، سر، بار، بیت -
 روژنایں، و شحالیں و ایمنین زندہ، گے سرجم دیگ غنی طارق،
 نبشتانکافی اصل مقصد انت

آئی باز پہ اشتاپ و گشاد گامان، و تخی منزل، نیمگا چست
 کرتے۔ آئی پکر چہ آئی قلم، ترند و دیما ترانت، ہمیشا شبہ آئی
 نبشتانکال، پنچش پدربیت کہ آئی قلم گوں آئی پکر، ہم گام نہ
 انت، گیشنز پشت کسیت۔ اے یک ارے «مٹلے»، غنی
 طارق، لہزانتی راہ بند، بلے غنی طارق، ڈولیں زیر کیں و رنا
 رزن کاران چہ او بیت ہمیش انت کہ و تخی راہ، اے ڈو
 لین اران، پہ چسپانی و تکائی گیشننت -

غنی طارق ءِ «جلار»، ءِ توك ءِ چارده آزمائے انت کہ راجی
زندہ وڈ وڈیں مٹھانی باروانت۔ چہ اے ورنائیں ونوئیں
قلمکار ءِ تخیلاتان ہنچش ظاہر بیت کہ زندہ ہر نقش ہ کہ
آئی پیش داشتہ۔ آئی وتی چم دیستین حقیقتہ۔ آبیرہ شہ
دگرانی کتہانی وانگ ونوئیں جیلان و مارگان اثر نہ زرتلی
معلوم بیت کہ زندہ ہما پتہ «طبقہ» کہ غنی طارق آئی مان وتی
نشتانگان نمائندگی ءِ کتہایت۔ آئی وتی ردوم ہما پتہ ءِ چاگرد
ءِ بوتہ۔ آچہ وتی چاگرد ءِ پتہ ءِ غم ءِ شادمان «مان آ پتہ ءِ
غم گیشتر و شادہ کمترا انت»، سکی و سوریای باز پہ شتری سرپد
انت و آئی پکر چہ اے ڈولین مارگان سرریج انت۔ آئی پکر و
مارگانی جہلانکی شتری ءِ چہ آئی آزمائے پدرا انت۔

غنی طارق جوانی ءِ سرپد انت کہ انسان انسان انت۔ برز
و بندیں ہند و مقام ءِ وانڈیں انسان کہ آئی دل شہ ہرو
محبت ءِ پرانت۔ آئی وایگ انت کہ درستین انسان مدام
چہ لگتالی ءِ پاک ءِ ترسی ءِ بیم ءِ رگتگین و شحالیں و ایمین
زندہ مرادان مدام بگندیت۔ بلے پہ اے نیکیں وایگ ءِ
دست ءِ آرگ ءِ ہندہ مے استمان زرت و آوتی انون
چاگرد ءِ دیا بے وس انت۔ غنی طارق وتی نشتانگان پیش

کہ چاگرد بنیادمء را ظالم ہم کنت مظلوم ہم - راجی زند
 ۛ ڈول ویم از گارانی پل ۛ لٹ ۛ راه ۛ تیج کنت - و بڑگاں
 ۛ مجبور کنت کہ آر دین را مان ۛ دیا بگنت آیانی زند کچل
 وزهر بیت و لگتالی ۛ آماچی ۛ سوب ۛ آ شہ زند ۛ
 مرادان زہر بیت - غنی طارق وتی آزمائکاں ۛ حقیقتان
 پیش داریت آپیش داریت کہ بڑگان ۛ از گار پہ وتی
 مدی ۛ تر آرگ و عیش و نوشاں چون نازانتی، وتی زند
 ۛ جاوران ۛ قمت ۛ نیمگ ۛ رستگین دائمی ۛ ین چی
 زانوگ جوڑ کشت - آمانی زانت ۛ رزن ۛ را مان ۛ بند
 کشت تالہ وتی آسراتی ۛ زند ۛ ماڑی ۛ بنیات ۛ آوانی
 خواری ۛ کار ۛ کٹ ۛ سرا ابر بکنت

حبر گوند، غنی طارق ۛ بازیں پکرو حیاں ۛ درشان
 کنگی انت و حبر گوشگی ۛ نت آٹرا وتی راجی زند ۛ بجاگ
 و رزن و مارگاں سک بے وار کرتے - پیشا آئی زبان آئی
 اے جاوڑ ۛ ہمراہی ۛ کنگ ۛ پنجش و دی بیت کہ کرت
 نہ کنت - اے رد ۛ غنی طارق ۛ منی سلا بس ہمنکس
 انت کہ پہ چوشین ذہ داری ۛ زورگ ۛ و برجا کنگ ۛ
 الم انت کہ آ وتی زبان ۛ وتی زانت ۛ رزن ۛ ہمراہ

پکنت۔ وٽي جهيلن پکريءَ دزڪمڪ وٽي دورين دل ۽ مارگاني
 سنگت، زبان ۽ نيگ ۽ بائڊانت ڪه آ په شري ۽ دگوش
 بيت ڪه زبان جهيلن و برزين پکرافي زيباين لبين انت
 آئي آزمائڪ آئي مقصد ۽ پوره ڪنگ ۽ گون هور زيبا
 ٻين و شيرڪنين شهيدن بلوچي ۽ بے مٿين نمونگ بننت
 لبزائڪ زند ۽ آدينڪ انت۔ غني طارق ۽ ڏولين
 رڙن ڪار ۽ پکريءَ منت گڏا بائڊانت ڪه آئي تخليعات
 ۽ استمان ۽ راجي زند ۽ اکس ۽ مان وٽي لبزائتي آدينڪ
 ۽ په الڪاپي پيش بداريت۔ صنيش ڪه شه غني طارق ۽ گيشتر
 آزمائڪان سڀا بيت « آئي لهين آزمائڪ شه ۽ چاگرد ۽ در
 انت ۽ ڪه آشه وٽي راجي زند ۽ شري بلد انت و وٽي چاگرد
 ۽ په تامل ۽ الڪاپي چاريت گون ايشي هور بائڊانت ڪه غني
 طارق دگه زباناني نامي ٻين لبزائتاني بے مٿين تخليقاتا چ
 هم سئي و سرپد به بيت۔ پرچيه بنيادم جتا جنائين قوماني
 صورت ۽ يلين جان ۽ بند انت۔ آئي ۽ پهي يڪ ۽ دگر ۽ چ
 گتانه منت۔ بس انسان چڙه راجي زند ۽ منزلان پڊو ديم
 انت ڪسته شه يڪ منزله ۽ گوسنه و ڪسته پننگته آ منزل ۽
 سر نه بوته و گامان چو غني طارق ۽ ڏولا په ترندي چست

کمان انت کہ دیا شتگین سنگت و براسانی ہمراہ زوت
 بہ بیت۔ دیا شتگیناں اے بنی آدمی دگ ء پہ ادے آؤکان
 ہر جہ ہر جہ چیدگ مک کہتہ تالہ آئی رنڈ ء آؤ کین برات
 شہ مادنیں راہ ء ردہ کپنت ہمیش انت انسان ء
 براتی میان استمانی براتی کہ بید شہ ایشی انسانی، راجی زند
 ء دیر ہی بوت نبیت

منا چہ غنی طارق ء اوسیت انت کہ آ بلوچی ء نامی یں
 پرحنرین، یا کمالین آزمائک نبیسو کے جوڑ بیت کہ گول وتی
 نام وتوار ء در آرگ ء بچی ء بلوچی لبزانت و خاص کن بلوچی
 آزمائک ء گیشتر دیر ہی دنت

عبد اللہ جان جمالدینی
 کوٹ

۵ جولائی ۱۹۸۳ء

ماس ۽ واڳ

گوسٽيڻ ساعٽاني جو رين يات نازل ۽ سراسر چو بڻائي
 هوران گوارگا ۽ تنت - ناکامي وڃي وڃي ۽ جو رين يات ڪه آٿرا
 شه ماس ۽ لاپ ۽ گوننت - آئي ماس ۽ ديم ۽ را دروت دات
 ڪه شه دو روچ ۽ ڄي هوشي ۽ ساعٽي ۽ پيرچم ۽ پنج
 ڪنگ آتنت - نازل ۽ گون ماس ۽ جاور چارگ ۽ بوت
 آئي چمان چه ارس چو تچو کين کور ۽ يل ۽ بوتنت - بازين
 گر بڳ و ارس ريجي ۽ آئي چم چوانار ۽ سهر آتنت پنچش
 گند ۽ آتنگ ڪه دگينا ۽ سجهين غم و پڪر آئي سراسر گوارگ آ
 تنت - آٿرا وڃي سراسر بزرگ بوتنت و زهرهم - بزرگي آٿرا
 شه ماس ۽ لاپ ۽ گوننت بل ۽ آئي فڪر جت ڪه مجبورين آدم
 ذات ۽ را زهرگرگ چه ڏول ۽ براريت
 ابرم ! آئي دل ۽ واڳ، ماس ۽ سرون ۽ نشنگات
 نازل ۽ لڙين ارس آئي دل ۽ را چو ڪارج ۽ بزرگ ۽ آتنت
 آئي نازل ۽ توار برجت
 نازل او مڻي نازل ! بگش مڻي سا ۽ بدل ڪه تو چيا چو هڪ
 ۽ صيرلن ۽ مڻ تنڪه زندگون - سڳي و سوري ۽ گر سين لوار

تئی سرا ھیچیر نہ کشیت بلے نازل ہا ارس آتنت کہ بندی ہا نام
اش نہ زانت۔ نازل ہا گون گرتہگی چمان درانت!
اکرم! مے وشوشی وشاد کامی ہا پل چیا چو گیمرتگ وبے

ردوم انت ؟

اکرم ہا دل ہا آج برت۔ ھییران بوت کہ نازل ہا چہ پیما دلہی
بدنت آیک مزین پکرے ہا کپت کہ گلین ماس ہا چو چگ ہا
شاہد پر چہ چو گیمرتگ انت آھے پکرانی تھا ہوژنایات
کہ نازل ہا ھیسکگانی توار ہا چہ پچلرزت۔ آئی ہا نازل ہا
نیگ ہا چارت کہ سر آئی بہ ماس ہا سینگ ہا ایرات ماس
ہا دیدوکان چہ ارس پٹ پٹ ہا یلہ آتنت۔ ماس ہا گون
وقی زھگ ہا ھیسلگ چارگ نہ بوتنت

”من گندگا اوں کہ جور ہا مستین گوات شے سرا چولیرا
دریشپا انت بلے منی دل گواھی دنت کہ جبر و جور ہا تہار و
دراجیں شپانی بیم ہا ترس ہا ویدو پاس کٹگی بنت۔ جبر ہا
دراجیں شپانی انجام و شین روچ انت، آئی نازل ہا را
گوشت!

”تو وتارا چیا چو بثرنی و ملور کرتہ ہا بگش ترا کئے ہا چو
لگور کرتہ۔ اگہ شما لگوربت تہ ماسین گل زمینے چو چکانی دراجیں

ملگوراں کئے برزیت اے ارس کئی دے درمان بو تلت کہ شے
 دل ۶ درمان بنت پہ گریہگ و پوٹا اگان تہارین شب روج
 بیوتیت نہ من مروچی چہ دگنیائے عمان آزات بوتان منی نادراہی
 ء اگہ شمارا بتورینتین تہ شما ہچبر منی سرون ء پوٹا نہ جت
 پٹ انت صمائی ء سرا کہ وتارا پہ گریہگ تاوان کنت۔ پہ گریہگ
 اگہ شیر و مزاری چکانی چکان پیرو کی بیر بہ گپتین تہ مروچی کہ شے
 مودگانی توارتان عرش ء سر ء تنت شمارا زلور چیز ء رتلت
 بلے چش نہ بیت۔ ہمیشا من مروچی اچ شما جست نہ کنان
 کہ پرچیا گز بہت و مناوتی نامدارین خدائے سرا سدرک و ایمان
 انت کہ جابرانی پدین جبر و گرو چگ پرشت و پر و ش بنت
 شما ہچبر چو لگور بہ بت ء وتی دل ء نزور بہ کنت۔ شے
 پاکین ہر ء قوم ہچبر بے گواہ و بے ردوم نہ بیت
 نازل و اکرم ء گیمرتلین دیم چہ بہار ء اومیت ء ہیچ چلت
 اکرم ء نازل ء نیمگا چارت کہ پہ وشین روچانی اومیت و ماس
 ء دلبڑی ء چہ بشخند گات پدا اکرم ء دیم ماس ء نیمگا گردینت۔
 ماس ء دستان ء دروت دات و گوشنتے
 » مناتئی پاکین و اہگانی سوگند انت کہ فون ٹئی نادراہی ۶
 دردان نمازین و من فون شہ جابران شری ء سوج کنین کہ

آیانی جبران چه گلین ماس ۽ هون چیش هیشک بوتگ - منی ماس
 مناتئی و نازل ۽ ارمانانی سوگند انت کہ شمع سر ۽ هرڈولین چیر
 ۽ بوتگ شمع دژمنان چه آیانی یک یک ۽ حساب ۽ گرین
 ماس !

من شری ۽ گندگااون کہ شپ و روچ تو هون پالا یگائے
 بلے اے هون فون تی نازل ۽ دستانی هتی بنت - من تی
 سر ۽ سوگند ۽ ورین کہ تی وایرگانی گیرتگین پل فون چھبر
 بے ردوم نہ بنت من شری ۽ زاین کہ تی نازل ۽ دراجین
 ملگوران آزاتی ۽ شک نہ دبیشگ بلے من ۽ اوسیت انت کہ
 انوں آ بے سوب نہ بیت و تو غمخوار نبے !

گلو و درو

گلو و درو نوں آنہ نیت کہ اچ آسانی پشکانی چل و سرائی
 بوڈان مردمان ء بیزیت - گلوئے ذی نون باز زانتکار بوتگان
 اے صبر ء تو یہ دے کہ گلو ء گوک ء ہرگ لو بجان
 انت بلے اے ہرگانی واجہ نون باز زانتکار بوتگنت ہرگ
 آسانی گوک چہ در آہنگ انت - یک روچے روگ ء تن کہ من
 دو درہتہ پشکان ء دیست کہ دیوالے ساہگ ء اوشتوک ء
 نت - آیان چہ یکے دیوال ء سر ء میں مزن لاپین مرد ء ئے افس
 ء « فوٹو ء » گرگا ہست ء گون ہرگ ء آئی لاپ ء چاک
 دیگابیت - دومی بچک کہ اودا اوشتاگنت ء درانت !

گلو ! تو چہ کنگا ئے ؟

من اللہ ڈنہ ء افس ء گرگا اون - من چارین بہ من حشکین نان
 ورین تہ منی لاپ ء چہ درکیت ء اے مزن لاپ کہ ہر روج
 گوشت و میوگ وارت تہ ایشی ء لاپ ء چہ درکیت !
 ایشرا بلوڈین ! بلوڈین شوم ایشرا کہ اللہ ڈنہ ء مردم ترا

کشت - اللہ ڈنہ ء مردم ترا چارگانت

گندوک تہ مناشہ ازل ء گندگانت کہ آمی خدا نت - مردچی

من اے دگنیا، خدایان نہ متین و نہ اچ آیان من مروچی
 ترسین۔ من آیان، نیلاں کہ ہر روج منی دپ، لنقہ، تیج، بگڑ
 مروچی من چارین کہ اے چے زور حنت۔ گلو، ھے ھبر، ات
 کہ من دلست!

دومی بچک، سہتلس اشکرے زرت و دگہ بت، جوڑ
 کرت۔ آٹرا کوٹ و پتلون، گوار ادات۔ پادان، گول زرنیا
 ، بست و کیز، کرت

نوں اڑے درو! تو چے کنگاٹے؟

من افسر، اے « افسر، اے » بت، جوڑ کنگا اون۔ ا۔
 ہما افسر انت کہ صہب، مہالہ و تی موٹل، سوار بیت و دگ
 و سڑک، راہ کپیت و منی ھراں تر اس دنت۔ من چا
 کہ ویدیکہ من و تی تر ندین ھر، گون زمزیل، بست کینن
 ابشرا من گون زمزیلاں بست کینن کہ نہ!

« بز ان ویدیکہ من و تی ھرے پادان زمزیل مان کرت

تہ ابشرا چون زمزیل پاداد ات نہ کینن،

« پچار ابشرا فی منطق و سیاست، »

من گوشیں روچے کیت کہ اللہ ڈنہ، لاپ، گلو، ھرگ واپ
 ، پادان درو، زمزیل بست۔ گلو و درو، دی نون شوہ

نہ بیت -

» تو شوم ۽ تو بد بخت ۽ - بچار ایشانی چوین سیاست و منطقے ۽
 زھگ ھما زھگ انت بلے اگہ غریبے لوگ ۽ و دی بیت تہ آ شوم
 انت و اگہ زردار و سروگانی لوگ ۽ و دی بیت تہ آ چٹانی روہک
 انت - کو دین زھگانی گوش ۽ ویدیکہ اے ھیرکپیت تہ آ پکر جنت
 راستے !

» اگہ من شوم ۽ بوتینوں تہ منا شریں ورگ و نیوگ رست « بلے آ بڑگ
 اے گپ ۽ ۽ پھر نہ زانت کہ آ شوم نہ ۽ ننت بلکن آ شوم کو شکہ لوتہ
 آ شوم انت !

بلے شر شرین گدو قالیناں پہ زرداران جوڑ کنت
 آ شوم انت !

بلے برزین ماڑیاں بندیت کہ اودا زردار نندت ۽ گوات و رنت
 بلے آوت پہ و ناکڈ کے نہ گندیت کہ زمستان ۽ زھرین روچان
 بلوازینیت

شوم انت آ !

کہ و تی و وٹ ۽ و ننت و ایشان ۽ سروگ و لیڈر گچین کنت
 انوں آ لیڈر و تہ ہاہ بوتگ و دری ملکاں آ سرائین زندگوانیکا
 بیت -

شوم انت آ!

کہ گون روچگی یس دپ ء زینے سینگ ء دریت ء کار کنت
تبدولوار وارت و لنگار کنت ایشان ء روزی ء واجہ کنت
سرداری و نوابی ء پاک ء بہ سرا بندائینیت۔ وئی سروگ اش
گچین کنت و آیان چہ راجی حذمت و دیرہی ء اومیت ء
داریت بلے آوت اے صبر ء چہ پوہ ء سرپد نہ انت کہ من شوم
نہ اول۔ شوم ہماینت کہ منا شوم گشت۔ اے شومی ء چٹ
» بندیک « تنکدین آیانی گٹ ء لوپ بیت

» الم کہ نون اے چٹ سدیت و اے لوپ تچ بیت «

پرچیکہ نون گلو و دروئی دی پوہ و سرپد انت۔ آیانی زانت ء
جہ جتہ۔ سیاست و فریبی کارانی حقیقت ء زانت۔ پیشا
ھرگ چہ گوک ء در آہنگ و اللہ ڈتہ ہاپ ء درگاٹ
روچے کیت کہ من لا پانی و ہد و پاس کنت و گل زمین آباد
بیت

مروچی اگہ گل زمین آبات انت تہ پہ من لا پانی ہاترا بلے
ہا باندات کہ اے گل زمین آبات بیت پہ بچتگ لا پانی ہاترا
مروچی بان و بادگیر اڈ بوگا ینت پہ من نامین سردار و سروگلانی
ہاترا بلے باندات کہ اے گل زمین ہوسرا بان و بادگیر اڈ

بنت تہ پہ نزور و بے وسین گلو، واستہ - مروچی مین زمین
 آبات انت - مزین پاکین گرگانی واستہ بے بانداں کہ گل زمین
 آبات بیت شوین درو، لچتکس پہونکانی پزوری، واستہ
 روپے کیت کہ نوکین رژن، تالان بیت پیرا نہ گلو بے ہر
 بیت و نہ درو، لاپ گون ونگ، لچیت
 کئے زیت رژن و حیاں، پچیر مکن پکر و ملال

درچک

درچک ۽ کرم وارتین بند بزرگ ۽ دیمات - کرم ۽
 آئی مجھاں بورینگایت - بزرگ ۽ وتی محکین دست ۽ بازوانی
 نیم ۽ چارت - گرمیں آسردے آئی دتانی شماچہ در آحتک
 آئی جوریں بشمخدگے جت ۽ دیا درشت - آئی تہلیں بشمخد
 ۽ چہ ناوسی ۽ محرومی ۽ بو آینگایت -

صدان سالانی ناوشی ۽ محرومیانی وشی ہن تکیں بدبو
 بزرگ ۽ پدا درچک ۽ را پہ نیم دلی چارت ۽ دیا درشت بلے
 نوں آئی گام سست کپان بوتنت - ساعتے ۽ چہ رند آئی پاد
 گل زمین ۽ ہہ بوتنت - آئی برے درچک ۽ را ۽ برے وتی
 محکین دست ۽ بازوان ۽ چارت ۽ کرم وارتین درچک ۽
 ڈولا هشک ۽ ہیران ۽ نت -

درچک آئی واہگانی بزین ساہگ چوں گیمراں ات
 آشہ درچک ۽ بروٹمران چہ ناومیت ہواں ات بلے آشہ
 اے ہیر ۽ سرپدناں ات - کہ درچک ۽ مرگ آئی جندلوات
 ۽ وجود ۽ مرگ ٹنت - درچک ہرچوں کہ پیرو کرم وار بہ بیت - پدا
 ہم ہمائی محکین دست ۽ بازوانی کڈ لکیں میراث انت - آئی ۽

درچک ء راتاں شرین ساعته ء چارت ء پکر جت ۔
 منی محکین دستانی کڈ کڈ لکین درچک پرچے لسانی آماج بہ

یت !

آہ من وتی گل زمین ء را آپ بدیان نہ چے بیت بلے آپ ء اچ
 بجا بیاران ۔ آپ تہ ناشرین تبد و لواری ء ہشک ترنتیگ بلے
 ہون ء ہیدرچی !

ہن ! من وتی دل ء ہوناں چہ ابشر ایک نوین زند ء دات
 نناں ۔ من وتی ہون ء ہیدرچہاں چہ اے رم وارتن ء یترتیں
 درچک ء را پدا سر سبز ء شاداب کرت نناں ۔ منی ہون ء
 ہیدرچہاں چہ اے درچکے متتایں بند ا پدا نوکس چوک ء
 شاہڈ در آحت لت ۔ چوک پہ شاہڈاں ء شاہڈ پہ پل ء ٹرے
 نیمماشت کنت ۔ پدا ۔

منی واہمانی درچک پل ء شوشنگ بیت ۔ او پہ منی لاچارین
 زند ء نوکین دور ء نوجے کاریت ۔ آئی پدا وتی محکین دست ء
 بازواں چارت ء

بشغناں ء رواں بوت

واہگانی پرس

”نازوا! نازوا!“

”اون“

انگاہیں توارے چہ آپچلرزت چہم ۽ چست کرتنت ہتہ دیادوا
اوشٹانگ و بشخندگات - دوستین آئی کسانہ ۽ ہمدلین ہمراہ
نون بالگات - بروت ۽ نوک شترنگنت - گون نازو ۽ دوہ
۽ اے جاور چارگ نہ بوت - گون اداٹے ۽ وقی لیگاریں سرگ ۽ را
چکت ۽ و دیم ۽ چیردات - زمین ۽ کروندت و بے صیالی ۽ ہاک ۽ کڈک
۽ جوڑ کرت

نازوا! اے کڈک ۽ توپہ کٹے ۽ جوڑ کڈگٹے ۽ دوستین ۽ جست
کرت!

کڈک جوڑ کڈے عادت آٹرا شہ ذات کسانہ گونت - آہر وہدے
پہ پیس ۽ چارینگا شہ لوگ ۽ ڈن مشنت تہ مہین ہاک ۽ سرانٹ
و ہاک ۽ کڈک ۽ جوڑ کرت - پدا دوستین ۽ آئی طائیٹلین کڈکا
تاریف کرتت بلے برے برے چیش ہم بوتنت کہ نازو ۽ پہ آئی
ہاترا کڈکے اڈ دانت بلے دوستین ۽ آئی اڈ داتلین کڈکے سرا
ملنڈ جتگت و درائینگت - پہ منی ہاترا ترا دگہ بیچ شات

نہ بوت۔ اے کاک، کڈک، من تئی سرء جنان!
 پدادو ستینء آئی ٹائیئنگین کڈک، راکت جنگ ات۔ آٹراپہ
 زهر نالی چارنگت،۔ پدانازو، دپ، راکے داشتنگت!
 «ترامنی دست، کڈک دوست نہ بیت تہ برو دتروء گون

لیب بکن۔ او بارین دگہ چے چے کشتنگت،
 دترو بترگین دہقان پیرو، بدرنگین جنگ ات کہ شپ و روچ گون
 پس و ماس، هوریء وازدار، ڈگار ان کارایت۔ میتگے مردمان
 ء آ باز نادوست ات۔ آئی نادوستی، سوب آئی بدرنگی، ابید
 دگہ پیچ نہ ات۔ بے مروچی آہر دوئیں جنگ بالگ اتنت۔ دگنیا،
 وت گڑین دودء ربیدگانی آماج، تفت۔ کس ء چہ ڈن سرے
 کشتگ آیانی واستہ طوق و لعنت، ات۔ نازو، کسانی، سادگی
 ء را بالگی، شرم، چیر تر نیتنگت۔ آئی چم خار و دیم چو چارہی
 ماہ ء روہک ات۔ دراجین ملگورمان کوپک ء ایر، تنت و
 مہلونک ء را چوسیاہ مار ء ڈنگ جنان اتنت۔ دتروئے ڈکین
 مود چو آئی واهگان پرسی، تنت!

دوستین ء تان شرین ساعے ء آٹرا چارت ء دترائینتے! تو اے
 چھے، جوڑ کنگائے؟

«کڈک،، منی وتئی ہر، منزل! بگش اے چون انت؟

باز جوان سنت تان بگشتے جوان سنت ! دوستین ء آئی لیگارین
 سرگ ء را چکت ء و در ائنت - پدا دوئیں شہ و گنیا ء پابندیان
 بے خیال ہر ء تاکاں لیٹیاں و روان بوتنت
 دوستین !

اے دگنیا ء مردم چونین ظالم انت - تو بگدا ایشان ء کہہ پاکین
 دل ء واہگ و ہران چوں لگتال کشت - ہر و دوستی ء چون
 پہ بدی چارنت - دن دوستین - ایشانی نتریک ہر ء جرم ء آئی
 کو کے خامشی ء رند پدا در ائنت
 ”من ترا چے بکشان“

بگش ! تو چے گوشگ لوٹے ء تو دپ ء پر چے پلگائے ء دوستین
 ء آئرا کین تسلا ہی دات و در ائنت !

منا مہونک ء گپ و صبر بیچ نتورینت بلے تو بچار کہہ ماس ء ہم ناشیر
 مہونکے پر گپے گ - مہونکے گوشگ تہ وقی جاہائنت آئی بد و صبر ء گوشگا
 چک و پد نہ بیت - ہر و ہدا منابد و صبر کنت کہہ !

نازو ! تو نوں کسانین زہگ ء ہنے - تو نوں بالکے - تئی گردگ منا
 نوں بیچ وش نہ بیت - اگہ من ترا چہ گس ء وٹن سرکشہ کاویت
 تہ تئی حیر نہ بیت - من مہونک ء دیا و تارا شکانی نہ کنان !
 ”شکانی - شکانی - شکانی -“

من گوشین!

ماس شما وتارا تنکدین وت ساچین دودو ریدگانی ژمبولین آس،
آماج کنت! انچش بگوشین نان! آئی پدا دوستین،
نیچا چارت کہ بگوشیت «توراست گشتے-تووتی وجودء شہ

سریدء!»

بلے نہ دوستین، چش گوشت کرت ونہ نازو، چشین ہمت بوت
کہ چش بگوشیت-آئی چش درائیت نہ کرت-پرچیکہ آبلے
وس ات-وتی صغیر، وت بانک نہ ات-پیشا آئی دیم، تب
گردان بوت وچم، چہ ارس، گطل بوتنت-

ارس!

ارس شکست، نشانی ینت و شکست زندو وجود، مرگ ینت
چہ تو نامرادین ارسانی دستاں شہ شکست وار بوگ لوٹے؟
بلے دوستین، ہم چش درائیت نہ کرت-پیشا آٹرا پہ دگہ
پیمے، تسلائی، دات و درائیتے!

نازو! تو وتارا چہ ماس، حبراں بلے حبرہ کن-ماس پیچبر
ظالم نہ بنت-اگہ زھگ چہ ماس، آئی دل، بلوٹیت تہ ماس
شہ آئی دیگ، ہم چک و پدہ بیت-نازو تو کوکے عقل
وہوش بکن کہ «ماس ہرو دوستی، وشیاں شہ ترا چون زہر

لنگ لوٹیت - دگنبا، ہیرا، گوش مدار اے تہ ہر، ازلی میں دژن
 انت دژن، ہر، دژن و شدنی و اسراتی، ہر و دوستی، جادراں چون گن
 لست تو ایشانی نروندگ و پیگورانی بے اثرین کیاں شہ ہر ترس کہ
 ترس مرگ، دوی نام انت - آخر ما و تارا ترس و بیم، ژبولیس ہکا
 اس، پرچے آمایج بکنان - دوستین، ہیراں شہ نازو،
 ہیگل بند بوت شہ گل، سر، مان دوستین، سینگ، ایر
 کرت - دوستین، نازو، نازرین دستان، پرچت - نازو،
 بشعد گے جت و دژا انت -

دوستین! منا آ.....

آکے؟ دوستین، جست کرت

افضل!

آمر و چان مے گس، باز روت و کیت - منا آئی رہ، آپیچ دوست نہ
 بیت - منا آئی حصلت پیچ دوست نہ بت - آچو ناد لیستگ، منا
 چار بیت - بلے چون کین کہ من بے سون آگہ من، وس، بیوش
 تہ من آٹرا جواہر سبت دانت بلے چے بلین کہ منی دست گما ہی
 پیچ ڈولا نہ رسیت -

آگہ تو بے وس، تہ افضل، شہ پرچے لپرزے؟ چے بے
 وسی، انجام گلامی، سا نکل نہ یت، آگہ تو بے وس، گڈا باند

انت کہ ترا افضل بچاریت ۔

”گلام - گلام - گلام ۔“

اے باز کہن سبتے - من ابشرا شہ قرناں واناں و آیاں ئن - من
نون نوکین سبق ۛ ئے رھچار ئن !

”نوکین سبق !“ گد ۛ ”واجہ ۛ جیگ و غریبے دست“

ہما محکس دست کہ وتارا شہ غلامی ۛ سائکلاں آزات لیکھنت -

بلے آگہ من وتوہم وتارا شہ واجہ ۛ چانپٹاں آزات کرت تہ آلی چلیم ۛ

کے آس بریکنت - دوستین ۛ بارین پرچے چش درائنت ۔

آگہ منی دست برستین تہ من امنل ۛ مودان ۛ تاک تاک کرت -

نازوء ۛ گول سادگی ۛ درائنت

آگہ من بچارین ۛ دوستین ۛ پرست

توپرچے ۛ چارے !

آگہ تو شہ واجہ ۛ کمان داران ترے تہ دگرھبر ۛ - بلے منی دل گشیت

کہ منی دیما شہ تو ساعے ۛ دور ۛہ یتکینے - کوکے خامشی ۛ رند

نازوء ۛ پرا درائنت

گلش دوستین !

چوپہ چیر و کائی من و تو تنل دین ملان - آگہ مہلوکے چم چا

کیت تہ ے ملے سچیں وسیلہ آسر بہنت - آخر تو منی -

سانگ پر چے نہ لوٹے ! انجش نان !
 ۛن دوستین ! اگہ تو ہمت نہ کرت تہ ۔۔۔ تازو ۛچرو
 دیم ہیچ گشت نہ کرت ۔

تازو تو مرچی چونیں دلیدرین ترانے ۛٹے ۔ کجام ماس ۛ
 زھگ مناشہ تازو ۛ جتا کنت ۔ کئے راہمت ئنت کہ تئی نام
 ۛ منی زندہ ۛ بہ گپت ۔ من اے سردار ۛ زھگ ۛ چوں کلین
 کہ منی زندہ ۛ اے گلاب ۛ پیل ۛ بہ سندیت ۔ تو ملور مبو ۔ من
 نون آگہ ئن ۔ من مرچی شہ فرنانی واب ۛ سما کرتگ ۔ مرچی
 من ظلم ۛ را پچہ آرتگ ۔ آگہ آراوقی ظلمانی سرا ناز ئنت تہ منا
 وقی محکمن باسکانی سرا سدک ئنت ۔ تازو دوستین ۛ
 لگ وھبرانی معنی و مطلب ۛ شہ سر پرات پمیشا آئی ۛ
 درائنت

» نادوستین نا «

من ترا چیش کار ۛ ۛ موکل ۛ ندیان کہ آترانقص وار بہ
 کنت ۔ پہ منی ہاترا گوں اے ظالم ۛ سرمود مبو ۔ اے ظالم کسے ۛ
 را پہ انسان نہ لیکھیت ۔

» اف منی خدا « تازو ۛ دل ۛ چہ گرین آسرد ۛ چست بوت ۔
 تو بہ دیست کہ پیسری ئس سال ۛ گل داد ۛ چون تل اش دات

تئی حیاں ء گل داد بیگناہ نہیت ہ من ترا چشین کار ہ ءے
موکل ندیان کہہ -

» اگہ تئی دژ منان ء چیز ہ بوت نہ من زندگ بنان «

وہرو پاس گوازان بوتنت تہارین شپ و جیلین روچ ہ
گراہیں ساعت کٹان بوتنت - شپ ہ نیم پاس ہ گوشتنت -
چارہمی ماہ ہ روزنامی مان گل زمینے سرا تالان ہشتنت
واہیں دل شہ ماہ ہ روزنامی ء آگاہ ہشتنت - دوستین گون
سنگتان بند ہ سرا نشات و وش گپی ء بیت کہ انا گاہ ہ
شہ میتگ ء کوکار و پوٹار ہ رست افضل ہ گٹ ہ توار شہ
درستال برز ترات

اڑے ہختیار ! گوشان ہدار - اے چونین کوکارے ہ
منی حیاں ہ مرچی پدا غریبے جنازہ چست بوگاٹنت یا کہ گل
دادی نورین برات ہ ءے عزت لیلام بوگاٹنت - آخر مہلونک
پرچے چوبے ہمت ٹنت ہ

» براس لٹ ورنٹ و اے اوشتنت و چارنت « آخر ایشانی

غیرت کدیں جہہ جنت -

» بوشت ! «

گون دوستین اے ظا صہرین ظلم سلگ نہ بوت - آئی گون ترندی

ء گون افضل ء توار برجت

اے بزرگ ء تئی چے زوال کرتگ نرا الیشی سرء دست چست

کنگ ء پہ شرم بینکیں اے پیرین دہقان تئی لیس ء برابر انت

اگہ اے غریب انت تہ چے بوت۔ غریب ہم دل ء داریت عزت

ء داریت اگہ شما بزاننیں تہ اے شے ہربان انت اگہ اے بزرگی

ہ کنت تہ شے پاک ء بل ممانیت اگہ اے شے کار ء وئی دستان

بہ کشت تہ شما پہ گزن مرث۔ آخر اے بزرگے گناہ چے ات کہ

چوبے مالکین اولاک ء ڈولا لٹ ء دیگائے ؟

”گناہ !“

ایشی اے گناہ چے کم انت کہ منی دپ ء لچیت !

دوستین اوش توکین مردمان چاربت و مردم دوستین ء۔ دوستین پکرت

اے چونین غریب انت کہ ہر روج پہ واجہ ء نام و توار ء رکھینے

ہ ترا لٹ ورنٹ۔ شے ترورین براسانی بیرگیری ء تچنت۔

اے چونین غریب انت کہ ایشانی دیا غریب لٹ ورنٹ و اے

بروتان تاب دینت ء ربادگ بنت۔

بس اوداز بول ء گٹے گٹ ء توارات !

درو ء گٹ ء توار !

کہ نون نام ء ورنات۔ درناز۔ مولو ء زال۔ مولو ء ہرو وائے

کہ پہ دگرانی چٹان اُلت بدرنگے ات بے مولو ۽ نتریک ۽ آئی
 شہ مشرنگ ترین زال نیست ات۔ مولو ۽ دوسین جنیادم مروچی
 گماہی ہم نوپک و سمکارات۔ آئی زحمت کشیانی تہا چھ ڈولین
 ۽ نہ یتلگت۔ آ مولو ۽ گون انچش دست مان دست کار ۽ ات
 انچش کہ کسافی ۽ گون پس و ماس ۽ صورکار ۽ کرتت
 ہما پیرو ۽ ہوری !

کہ ہون و جون ۽ برابرات و پہ دل پہلی واجہ ۽ کاراں گلاش
 ات ڈگارانی آب بندی و پانگی آئی کارات انار و انگورانی باگ
 و مچدگانی خیالدارسی آئی زند ۽ عقدہ ات بے مروچی ہما پیرو پہ
 دانگے انار ۽ محتاجی ات۔ محتاجی ۽ لبسوج ویدہ دے آ مروچی
 آئی لمدو ۽ دست ۽ چہ لٹ و رکایت۔ بے درنازوت ساچین
 میرانی بیم ۽ شہ آرات ات۔ گون دے سوک ۽ کوکار ۽ ات
 «افضل»

ہرچوں کہ دل لوٹیت ظلم بکن۔ منی پیرین پیستے بے عزتی ۽ بکن
 تہمت بجن۔ بد و صبر بگش بے ماتی پدین ظلمانی دیا سر ۽
 جہل نہ کنان۔ وقتی زند ۽ کماہی ۽ «زمین ۽ کوٹگ ۽» نئی سپردا
 کہ نہ کنان۔ من شہ تہی پدین ظلمان نہ ترسین۔ من ترا پیش
 داشتگت بے ایسوز کہ یک و تنہا اون

من گوشین!

مروچی مہلونک ء وئی آگہ حیثیت بزائین نہ ترا پیچہر چشین
زھر گے نہ بوت

دوستین شہ زال ء ہمت ء باز متاثرات۔ آ وئی دل ء اے
مزن جگرین زال ء ثنا و توصیف ء ات کہ شہماتے ء توار کرت
درناز ء سیاہین دیم شہز ترات۔ دوستین ء بے وسین زالے
بے عزتی سگت نہ کرت افضل ء زچک ء راگیت و درائیت
افضل!

ظلم ء حدے۔ چات ء تان حد ء جنت۔ آخر شما تنکدین غریبان
صوتان ریخت۔ شہ پدین ظلم بے حساب انت بلے فون چش
نہ بیت ظلمانی حساب فون اچ شہا الی گرگ بیت۔ شما درناز
ء بے براس لیکھت بلے گوشان پیچ کن۔ منی صبر ء پہ جوانی گوش
بدار۔ فون درناز بے براس نہ انت

دوستین ء محکین، بازوانی روزا افضل ء پہ معافی ء مجبور
کرت۔ دوستین شہ کل ء بال ات و درناز و لپس آئی منت
دار ء منت۔ افضل گون وئی بہاہ گیتین غنڈاں روگات
بلے دوستین! تو پہ اے سیاہ دیم ء ہا ترا منی بے عزتی کرتگ
بادکن۔ اینشی ء سزا ترا زوت رسیت!

بہار، موسم ات۔ لود و دمن آبات، تنت گل زمین چو
 بانور، سنجیگ ات۔ بزومیش گل کون بے پرواھی، چرگا
 ، تنت۔ دوستین، تازی، لے پٹ و پما پٹ تچان ات و دشتین
 پترنکے زردین پلان سندان ات۔ پہ و تی نازو، ہاترا مار، کماٹینان
 ات۔ آئی وایگ ات کہ بیگا، و تی نازو، گون مھے مار، درای
 بہ دنت۔ آپہ و تی پل، ہاترا مار، کماٹینان و روان ات کہ شہ دیا
 دو نقاب پوش و دی بوتنت۔ توپکاں توار کرت۔ دوستین،
 جون زمین، ایربوت۔ آئی صوٹان شہ گل زینے رنگ بدل بوت
 شہ میٹگ، پدا جنازہ، چست بوت۔ گل داد، قبر، پادوم،
 دگر، طلاٹین پنج، واپینگ بوت۔

”دوستین، قبر، سر، ہما پترنکی پل، تنت
 کہ آئی، پہ و تی نازو، ہاترا کماٹینگ، تنت“

اوشٹانکین آپ

میتگ، کتر، گدیر، ات اوشٹوئین آپ، جہیں گدیر
 ، کہ شبہ بازیں چل و لیگار، سیاہ تر، تگت لرد و لیزگان
 آٹرا بے براہ کرتت بلے اے لیزگین آپ مہلونک، را پدایم
 شبہ وتی دیدوکان دوست ترات۔ اے لیزگین اوشٹانک،
 را آیان وتی شاہیہ گانین دگینا لیکھتگ۔ آٹرا وتی ہرو و اہگانی
 منزل لیکھتگ ات

”تبدو لواری، سکیان شبہ رکھتگے متگین منزل“
 ماہر روچ اودا ھوژنا کرت و ہدو پاس گوازان و ماچو
 آپی بڈوک، بڈوران، تان بلے
 ”آپی بڈوک و ھشیکین کلنپوک کجا بڈیت“
 بڈگ پہ گدیر، پدیر پچان ات و ما اودا، روچ بڈان،
 تان۔ امارا کستے، پہ اودے اوژنایا بند نہ کرت۔ امارا
 کستے، ہن گوشت کہ براس اوژنامکن ات کہ اودے ھوژناگری
 شے حاجت، شبہ ڈن انت۔ چھے شما آپی بڈوکسے؟ شما آپی
 بڈوک نہ ات بلکن نیزگار و بزرگین انسان، انسان پہ

لینرگن آپ ۽ ھوژنایا پیسہ نہیت واگہ شہا بلوئے تہ پدا
ہم ھوژناگر نہ بت ادے نامی ین ھوژناگران شہہ کٹ برت
نہ کنیت آشمارا پہ ھوژنایا نیلنت من ہم نازا اتین ھوژناگرے
۽ تن ضمیر ۽ منا باز بران ہیکل کرت کہ

» مکن ھوژناکہ تی ڈولین لکھان نازانت لینرگن

آپ ۽ آماج بوتگت «

بلے منی دل ۽ کدی منت کہ ایندگہ ھوژناگر بہ بنت - مہلونکے کرا
نامدار بہ بنت و من شہہ نام آوری ۽ کٹ و سیت ۽ زہر بہ بین
بلے چے من ھوژنا صیل کرت

زندہ مزین بہر ۽ ٹے گوازینگا شہہ رند من ہما لینرگن
گدیر ۽ کرا میتگے زھگان گون دوچار کیتون کہ اودا
انگت اوژنایا ۽ نت - من شتر کیتین آپ ۽ را پہ نادل
کشی چارت من انچش مارت کہ ساعٹے ۽ پیش ادا
ماس ۽ طلائین بیچ ۽ بڈ ۽ تگ - جہلیں آپے تہا من بڈ ۽
وارت و پہ کورکائی دست موش کرتن بلے آگہ!
» مے بڈ تگین ہستی لرد و لینرگن آپے ۽ تہا و دی بیو

تین نہ جیڑہ چٹے گت «

پدا من وانگ و جیڑہانی لردین آپ ۽ را تیلانکے دات

گون شرین تیلانکے، منی گارین و جودے، چم پیج کرتنت
 من انچش مارت کہ ساعتے، پیش من ہے لردین آپ
 آماج بوتون۔ سرمان زمین، کل ات و مہلونک پہ منی
 شوہارے، بدوران و دست موش، اتنت شہ میتگ، کوکار
 رست ات زالبول گزہوان و آیان اتنت گدیر، آب
 شہ متی، لبش لبش و ران ات و مہلونک درائینگایت
 چونین!

مانہ گوشت کہ اے لردین آپ پہ زہگان ملکوت، بیت
 اگہ شہ و ہد، ساری ماوقی سر، ہنن بہ گیتین نہ مرچی
 سرا اے گرینین ساعت نہ یتک بلے بے باوری، را حد
 انت۔ ہرکس گوشتیت کہ ادا ہون و ارین بلا لجا
 کرتے۔ بلے کے گوش بداریت پیرین مرد، لٹ، توار
 ات۔

من تسارگو، تن چم چ و دل بے واک ات لردین آپ شہ
 دپ، پوترا در آیان، اتنت۔ مہلونک، منا چپ و چاگرد،
 کرتنت و آگون یک دومی، تران، اتنت من چٹنگ، وجت
 و ہدیکہ ساہ مان منی بدن، کپت نہ من دیست کہ ماس سردن
 نہ نشنگ و پوٹرا، اتنت

امجد!

منی زندہ مڑی! ترائی بددعا بان گیت آئی دیم پہ نکال سری گردینت
دو دراست!

امجد! پس!

منی پنج بمریت تہ تی دل سرد بیت من گو شین!
تی اے جنتر بے منی لال، تنی دے کجا درمان بنت آخر تو ملا
پرچے نیارے؟

ملا تسبیح شلکینان دیم پہ دینو، لوگ، روگات مہلونک او
انگت اوشتوک، بتنت۔ ملا ہارسگا گون مہلونک پدا گوش مان
گوش بوتنت
”جھٹ! بگند؟“

اے ہما ملا انت کہ مہدین پہ وقی جتکے چٹ و تائیت، آرنگ
ات۔ زابول، گٹ، توارات

جن بگو شیت کہ منی سرمان آزمان، ٹنت شبہ اے ملا، زور
نہ بیت۔ یک دگہ زابول ہٹے زندین گٹ، توارات
ملا تسبیح شلکینان دینو، لوگ، برت پدا آٹرا یک کرا
کشت، درایتے

تی زھگ، جتی چونکی لگت داتہ تووت زانے بہ جن، دم

و دوت چون گران منت بے پدایم وقتی کوشت و کینن ایدش
 شدراند دگہ، پیچ نہ لوئیں بس کو کے زعفران و دو پے گزیت
 دینو، دست پہ کیتو، شت تنت پداوتی لینرگین بٹوا، یارا ملا، دیا
 تالان ہاکرت ملا، لنت سرہ تنت

بزور! ایٹرا باسکا، بہ پیچ، اکی بندیکے
 دینو، نیمگا ٹال ہاکرت! Book No. 4991
 شہ ملا، گرہن دالیں، دیکان دراہ، لوئیں؟ نہ! من
 زیات نکالسر بوتون بے ما، پداوتی، ہاکرت، ملا، راک و
 تائیت مان منی باسکا باسک، بے بستگ انت۔

وہد و پاس گوازان بوتنت زند، روچ ہر چند کہ و دت
 تنت۔ دنیائے بار و امنی زانت و دان بوت۔ من شہ وقتی چاکر
 ہ، آئی اڑان شہ سرپر دیوان بوتون۔ پس و ماس ہ، ملک و دست
 گیری، مقصد، شہ پوہ، سرپر بوتون۔ ماس ہ، و اہگ ات
 کہ مڑ ہارین باو، بیان پس، و اعشش ات کہ نامدارین
 ہ، بیان۔ پدا من شہ اے صبر، سرپر، تن کہ ماس گرانین
 شپے بیداری، رند منی پیشانی، پرچے چکیت پدا آساعت ہم
 آحت کہ ماس پہ پچھے آروس، بے بقرار بوتنت
 «نوری آگہ منی زہگ، وشتار بہ بیت تہ چون وش انت؟»

ماس دتی کوئیں دزگوراء گون ترانء بیت۔ آیانی توار
 پرشتگین کرگینء دوئین کشان گون دیک وران بوتنت منی
 گوش سک سبکء تننت آ آروس ہ بارواکپء اتنت
 آروس! کئی آروس ہ منی دلء شب سرودین آسردء چست
 بوت

آروس! بنیادمء مرادانی ویشین روج
 آروس! نوکس زندء مستاک
 آروس! وجودء منائینگے گرائیں ساعت
 آروس ہ واکے رائے بیت۔ اے منی جند ہ واکے ات
 بلے من شب اے گپء سرپدء تن کہ
 غریبء آروس!

غریب ستر لائق بہ بیت آ زرداروپاگ واجہانی دلء نہ پتہ
 و من پہ جوانی سرپدء تن کہ
 من واجہ ہ بڈی ہ زہگ اون!
 بڈی ہ زہگ روان بوت آہرچون کہ نرن ہوان بوت بڈی
 ہ طبع ہمنجو و دان بوتنت

من سرو پس چارنیتہ چے منی طلایں پچے زند ہم پہ
 سرو پیسے چارینگا بگوارنیت نہ! چش نون نہ بیت۔

واجہ، لہڈوئیں زہگ، ہماوہان شہ لوگ ء ڈن دراحت پس
 ء چم نہ پماہی کپت تننت تہ صیران و صجکہ بوت آئی برے منا و ہرے
 واجہ، لہڈو ء را چارت، ء - چم، شہ ارس ء گلگل بوتنت پدا
 چم، پرشتگین کرگین ء سک بوتنت
 دوتان شہ ذرد ترگین گریبی کرگین ء کہ آلی لیس ء پہ
 منن جنالی اڈ داتگت - پدا دل ء ٹے شہ گرمین آسردہ چست
 بوت ولنت، سر ء تننت !

من وقتی زہگ ء پرچے بہ وانین - منی زہگ آخر شہ
 کئے تابود ترانت - آیانی چے شہ منی زہگ ء شر ترانت شکل
 و صورت، ہون و گوشت، چم و پونز، عقل و هوش - آخر آیانی
 چے شہ منی طلاہن بیچ ء شر ترانت ؟ آگون و سوال ءات
 ”ما شترجی !“

اے منی زہگ انت - من وقتی زہگ ء تی بزین با سکائی
 باھوٹ کینن ابشرا و تی زہگ بہ لیکھ و یوانین - آگہ ترا چیز
 ء گرز بہ بیت تہ دب ء پیچبر بہ پل - من پہ تی ہذمت ء
 ہر و ہدا اوشتاتگون - استاد ء سر سرینت من آیان ء
 چارگا، تن یک نیمگے ء پس و دومی نیمگا استاد ات و آہر
 دوہن منی سر، سوگندا ورگا، تننت -

امجد!

”اما راتی سرء سوگذا انت کہ جبر و جور ہ مستین گوات ء پہ
تئی نیمگا آئیگ ء نیلان۔ اما جبر و جور ہ پنجگان پہ تئی نیمگادری
ء نیلان!“

پدا من شہ استاد ہ لائیں شاگردان ء تئن۔ آئی لوگ ء
مردمان گون صورو تور ء تئن۔ استاد ایندگہ مردمان شہ گہتر
و نامدار ترات و من صمانامی تئن مردے محفلاں نشت و پاد
آحتون۔ مناشہ استاد ء مجلس ء مزین کٹ ہ رستگت!
”زانے کٹ!“

من آئی مجلسان شہ اے صبر فہمات کہ!
”گنر کہ برا کاریت لٹ ء سرا وارت“
اے باز زیرکین زہگ ء! آئی سنگتاں شہ یکے ء دراشت
پرچے بہ بیت۔ آخر کئی شاگرد انت۔ من کہ البشرا و تی زہگ
لیکھنگ نہ چون زیرک بہ بیت۔ استاد گون سنگتان تران ء
ات د سنگتاں شہ یکے مناد بڑی دیگات کہ استادے
دگہ سنگتے ء دراشت

”حسنو ک ء کٹے هوژناھیل دنت“
اے منی و اسبہ نوکین سبقتے ات من حسنوکان ء سنگانی

تله سرپگا پہ بازبران دیتنگت من پکر جت کہ استاد
 سنگتان پہ چے گرزےء منا هسلونکے لیکھت
 چے من هسلونک ۛ ٹن - ما طینانی لیزگین ذات ۛ کہ
 پروہدا سنگانی تلا سرپیت و طاک لبیت هسلونک تہ
 ہاک لبیت چے من ہم ہاک بہ لیسین نہ چیش نہ بیت کہ
 " من ہاک بہ لیسین و ایندگہ عیش و مشرتانی کینان
 نوشت "

پدا من استاد لے نیمکا چارت کہ بگندین دیم ۛ تب ۛ چ
 انت - استاد بشخذاکات

" منی سرء شہ مزنین بار ۛ هلاس بوت "
 " دو دستانی قسم و سوگندانی گرائین بار کہ منا و ایندگہ پدیرچان
 ۛ شہ قرنان ڈو یارینگ بوتہ - "

مروچی او لی رندات کہ من استاد لے دیا چم درگڈیت
 " من هسلونکے نہ اول - ماہی ۛ اون "

ماہی ۛ!

کہ آگہ یک رند ۛ هوژنا بزانت تہ تی گدیر ۛ آماج نہ بیت
 تی گدیر ۛ لیزگین آپے مت وار نہ بیت
 استاد ۛ منا پہ زھرناکی چارٹ - پرحیکہ من آئی سنگت ۛ

بدین وایگان ء ترندین تیلانکے داتگت - آیانی وت واهی
 ء برادرین ماربان ء پروشتگت وتارا شہ گرانین واب ء
 جہ سرنشگت - پدامن ہما برادرین بوپ وگا لیان ء چارت
 کہ استاد ء لوگ ء تالان ء تنت و آ او دازان پہ زان
 نشت ء تنت - منا استاد ء لوگ شہ آپ ء پُر کند کا آحت
 لیزگین آپ تہ آیانی گردن ء سرات - منیھیال پدا پہ
 اوشتاکن آپ ء شت کہ شہ قرتاں لرد و لیزگ ات
 بلے نول چیش است ات کہ
 مہلونک وتی اکس ء بکندیت

واب و حقیقت

اے دگنیا، برکس واب گنڈیت۔ کتے نشین جاگہاواب
 گنڈیت وکتے پیرین وابء۔ واب ہردوئین حالتء زیبار
 گنڈگا کایت بے اے صبرء شہ باز مردم سرپد کہ وابء
 را، بیچ حقیقت نیست۔ واب یک بے حقیقتین چیزے پیشا
 ابشیء گون حقیقتء بیچ ڈولین سنگتی ہ بیت۔ یک مردہ
 واب گنڈیت کہ منی دژمن باز نرورُنت۔ آئی دست مان دژمن
 ء جیگء دور داتگ۔ وقی دژمن ء را چومستین لیڑا چیر
 ء زونڈاں داتگے بے برے برے چش ہم بیت کہ شہ دژمن
 ء دستء چو صراٹ وارت۔ آتچگ لویت بے شت نہ
 کنت دژمن ء ترسء چہ لگور بیت۔ دست و پادء کارء یلہ
 دیت۔ اے تہ و پتگین وابء جیڑہ انت۔ پہ تندو کائی ہم
 مہونک واب گنڈیت بلکن ہرکس وقی زندے بارواواب
 گنڈیت۔ انچش کہ من وابے دیست

یک روچے من وابء دیست بے روگ روگے توکء
 من وابء دیست کہ اولس ء مچی ء ات۔ منی اودے رسگا شہ
 مہونک گل و شاد بوتنت کوکار ء جاک ء توار ء رست۔ من اکل
 و دیل جت کہ اے اولس شہ صدال سال منی را ہچار انت

من گپ و تران ۽ لگتوں منی سر ۽ پهل ۽ هور گوار ۽ تنت. مہلوتک
 منا لو پکائی سرا چست داشت ات من آیانی کوپک ۽ سوار ۽ تن
 بہ ریل گاڑی ۽ ہر دگے جت من گاڑی ۽ ہر دگان شہ پچلر زتون
 داب و حقیقت جتا جتا بوتنت. من اکل جت بہ منی سمجھیں یڈی
 ”سروئی“ گون حقیقت ۽ تیلانڈ ۽ صہیرت ہیرت بوتہ !

یک رو چے من دگہ و اب ۽ دیست. من مک ۽ نامی یں
 ہستمند و ازگار ۽ ین. مہلوتک ۽ منا چپ و چاگرد کرتت. منی
 سرمان آزمان ۽ ات. من کستے ۽ را پہ انسان نہ کیھکا اون. ہر
 مردم ۽ را من پہ کبر و گروناکی چارین. من کموکے دیا در آختون
 ساہوکاران منا چپ و چاگرد کرت من ساہوکار و ازگار ان ۽
 گور و انبا ز کرت نوٹانی بنڈل آیانی دیا چغل دانتت

بزور. اے لکھ کلدار انت سالے ۽ رند ترا شہ یک ونیم
 لکھ گران. حر ۽ سرگے جت. حر ۽ سرگاشہ من پچلر زتون
 منی دست ۽ بستگ ”شیر شہ دست ۽ پلہ بوتنت. گون ڈگار ۽
 حاکاں سرو چیر بوتنت من دست پہ کیتو ۽ برت. اودایک روپی
 ہم نیست ات بہ پہ وئی چکاں سبارگے بگران

یک رو چے من دگہ و اب ۽ دیست کہ پیرین مرد ۽ منی
 دیا اوشتاگ. آئی منا تو ابر جت ”ورنا پر چے تو چو گمراھے“ پہ

اے دوروچی دگنیا، پرہ بند۔ اے دگنیا مروچی است انت و
 بانڈات غایت " پیر مرد، نصیحتان شہ من رنگ رزت۔ وتی
 گوستلین زندء شہ بیزار بوتون۔ منی زند و اہک بدل بوتنت
 من نمازی و پاکباز بوتون جنت، ماڑی و کلاتانی دروازگ منی
 واسہ تیج بوتنت۔ حورگون دزگواران منا توارء تننت کہ مرد
 نالگ و افارگانی توارء شہ پچلرزتون۔ منی چم شہ و اب، تیج
 بوتنت۔ من دیست کہ ہما پیر مرد منی لگتانی چیرء تننت۔ آئی
 نشان شہ ہشتکی، پدڑ تننت۔ من زانت کہ اے مرد گزرن، باہوٹ
 تننت۔

ماٹ

منی واہگانی سار تین ساہگ ! منی گوانزگے چندینوک !

منی ماس !

تنگوئین بچانی جوانین ماس !

من تئی ہستی ۽ دروت ۽ گران - ترار یارت کنان - تئی ہرؤ واہگانی
منت ۽ گران ہما ناکامیا تین ہرؤ واہگانی ! کہ آیانی گیرام چو جڈار ۽

مدو جزر ۽ ، بکش بکش و ران انت بلے ماس ! منی واہگانی سار تین
منزل ! بگند کہ دژ من تئی ذات ۽ وشبوئین پلان چون روسینگا

منت - من پہ اے حالت ۽ چون ایمن مہنڈان - تئی ناوشی ۽ جاوران

چوں ہماراں - تئی ناوشی و نیزگاری ۽ اے جاوران اکہ تنگوئین

بچ بگندان تہ آچون ایمن مانت - آتئی تہلین زند ۽ جاوران چون

سگت کشت بلے ماس !

من چے بکنان کہ من ہم چوتی ڈولا کچلین زند ۽ باھوٹ ٹن - زند

من عذاب و دوزخ انت - آئی ژمبولین آس ۽ شہ منی وجود پیوستہ

۽ بکش ماس کہ منی اے پیلو شتگین ذات تئی واری و نیزگاری ۽

کچلین جاوران چون دور کرت کنان .

ماس ! تو گشے کہ زہگ بدراہ بوتگ بلے ماس ! من ترا چون باور

بکنا یئنان کہ من بدراہ نہ ئن - ماس و ہدیہ من ترا دژ منانی مانداشتہ ئین
 آس ء توک ء سچگا گندین نہ دل پہ ترگ ء کیت بلے ماس چے بکین
 کہ من بے وس اوں -

تئی نازینک ! ماس !

ہن تئی نازینک منا انت یات انت - من و ہدیہ تئی نازینہ کافی یات
 ء پکین نہ چمھون شلست
 تووش وایمین زند ء لوٹ نان !

ہن ماس منایات انت - من سرپر ئن کہ تنگو ئن بچانی و دی بوگا
 ہر ماس ء ئے ہے و احش بیت - آ تنگو ئن بچانی ہرے ساہگ ء
 مندگ لوٹت - وش وایمین زند ء گوازیگ لوٹت و اے تئی ہ
 و احش ات بلے ماس ! من چے بکناں کہ تئی پاکین و اہگانی دیا
 دژ من گون توپک و اسپران اوشتاگنت - ماس من زاین کہ تئی و
 شہ طح ء پہک انت - تو اے یکہ منا وتی مک و اویت زانتگ و ما
 ہر کسی ماس شہ وتی فرزندان ہے اویت ء داریت کہ آیان ء وش و
 آسودگین زند ء بدہ بنت پہ ہے ساعتانی ہ ترا ماس دگینا ہ سکیان
 سگنت تو ہم پہ منی ہ ترا دگینا ہ سکی سگت تنت - مناوانگ وزانگا
 ہ موہ ء دات تانکہ من و تارا بچہ ارت بکین من ہم تئی بکین
 و اہگانی پتہ داشت ات - علم و حکمت ء درس گیت ات تانکہ

تئی ہاترا ویش زنده در گیمجان - من پہ ہے واہگ ۽ شوہاز ۽ جبر
 و زوران ۽ سینگ داتگت من شہ خوارى ۽ چو کرائی ۽ بیل ۽
 «ہما بیل ۽ ڈولا کہ کرائی ۽ سکیان بے حیاں کنگ لوٹیت و پہ بہار
 ۽ اوسیت ۽ شہ کرو ۽ در کیت در چکانی شاہان گوں دل ۽ لگاشت
 و نایت»، تالتگت بلے کسی دیا من دست پہ پنڈگا تچک نہ کرت
 تئی و احش ۽ سرگیت و نشتون - جہد و کوشستوں کرت بلے پہ
 تئی و شیبانی ہاترا منا، بیچ دست نہ کیت - من آیانی در ۽ ملی دست و اثر
 بوتوں من زاین ماس!

کہ ترا حورک و عالی یں دستاں گون و اثر بوگ دوست نہ بیت و نو
 منا خطاوار کیجھے بلے ماس من ترا چے بگو نشان - من بس ہے
 گشت کین کہ منا، بیچ گناہ ۽ نیست ات بس بزان کہ بے وس ۽ ٹن
 من تئی حیا لاری ۽ واہگ داتگت بلے چون بہ کین کہ زردار و جاگیرانی
 سروگان مناتئی ڈولا پہ ہوشین لنگھان زندگ داتگت - منی نیرگاری
 ۽ راجت و تالہ «مقدر»، ۽ نام اش داتگت بلے من پہ جوانی سرپد ۽
 تن کہ مہ نیرگاری منی مقدر نہ نت بلکن اے دژ منانی و تگرین
 و ستور ۽ کہ پہ مے ہاترا اڈاش داتگ - من نیرگاری ۽ کہین کلات ۽
 راپر و شک لوٹ تانکہ تئی کچلین زند ۽ را نوکین نوبان گوں ہم کوپک
 بکنا بنان «من تئی گارین زند ۽ راپر و زنا کنگ لوٹ کہ آٹرا ظلم ۽ دیم

سیاہین سروگمان لگمال کرتے، تانند تو کسی چمدار جیسے بلے مروجی من
ناکامیات و قوسوالی،

ایچ منا۔ ایچ ازگارانہ شپانگان۔ ایچ طاقت، سروگمان کہ
آیانی بد و اہی، سوب، تنی، پنج مذی در بدر گشتہ و مریچی ہم در
بدر گردیت۔

ماس! من چو چراگ، روژنا بوگ لوتٹ تانند تنی کورین چھانی
روژنی و پیری، عصا بہ بین بلے ماس توتہ سریدے کہ منی وجود
در چک بنگو ج بوتہ۔ منی روٹگ گوج بوٹگنت منا بد بختی،
درھتگین پوشاکے گورا دیگ بوتہ۔ نیز گاری، کفن پوشائینگ
بوتہ۔ منی زانت، راھیرت مشکاں درشتہ و پشپتگیں وجود
، دیمنا شریں درمنان ترس و بیم، آھنی دیوال، مک کرتہ۔

بلے منی روح!

منی روح زندگ مُنت و زندگ مانیت۔ منی روح، را نفرتے
ژمبولین آس، مانیت۔ / پخشین نفرت، گے کہ اگہ شہ دریا،
جرلا تکیا سر بکشتیت تہ دل شہ آئی و حشت، بترکیت۔ من زانین
ماس ترا نفرت دوست نہ بیت تو تپاکین زند، لوٹے بلے من چے
بکناں کہ نفرت، ژمبولین آس ایچ من گیش بوتہ۔ من زانین ماس
کہ تو نفرت، سکیان نہ سگے پر چیکہ تو و شین ساعلتانی را ہچار

وٽان زندگي رهڃا رهي ۽ من ڪاين

۽ ان من وائين!

من وائين پر جيڪي منافقت ۽ اڀين طاقت ۽ دانگ ڪڍي صدان
سارے نازين کان دات نہ ڪرت۔ وڃي نفرت منا پيئي ۽ نيڪا آيگي
دبڙي ۽ دنت بلي نون من هور ۽ وڃي ۽ وائين بلڪن نئي دستي
ٻڌو ڪافي بيران گرين ۽ ڪاين من انون آحتون بلي چي بلڪين
ڪه هون وارين گرگان مني راه ۽ سرگيٽنگ و منا آيگا
نيڪنت من په مکين ماس ۽ زهيري وارن بلي چون ڪين
ڪه اے ظالم منا په آيگا نيڪنت من وڃي ۽ ديم په و تي مکين
ماس ۽ گامان ترند ڪين ته اے هون وارين گرگ جه
سرنٽ ديم پڻ ڀردان و آيان بنت۔ ماس من شه آياني هر
دگان وحشي بوتگون و

وحشي!

زند ۽ حق لوڻيت زندگ بوگ لوڻيت تانکه ترا شه گزن
و نادر اهي ۽ جا واران المي آجوبه ڪنت
من زندگ بوگ لوڻين تانکه تئي برا هدارين و اباني معني ۽
اورت دات بلڪين۔ من زندگ بوگ لوڻين تانکه تئي پيري
۽ عصا بوت بلڪين۔ من زندگ بين من هر حال ۽ زندگ

بین بزان کہ زندگین و اتر بنت و من و اتر بین زوت و اتر بین
 بلے شہ ہون و اتر بین گر گمان تی ناوسی ۽ بیراں گرین و و اتر
 بین تی دست ۽ ٹلنگو کافی کہ چوتلار ۽ دپ اش رتچ
 انت، دپ ۽ بار دین ۽ و اتر بین من و اتر بین بلے یک
 و تنہا و اتر بین بلکن تی و شیانی سارتین منرل ۽ گون
 و اتر بین

دودانی آماج

جیند کالج ء زانتکارین ورنائے ات۔ آوقی زانتکاری ء
 وش گپی ء سوب ء سنگتانی دل ء شترین جاگہ ء گپتلتی۔ آوقی
 زانتکاری ء لہودی کارانی سوب ء منتیں سروگیں طالبے ات۔ آ
 شہ ازگاران لٹ پل، ظلم ء جبران سک بد دل ات۔ شہ ریاکارین
 زمانگ ء دود ء ربیدگان سوکی ء دیپروش ات۔ بے جوانیں
 واہگ ء طبیعت ء سوب ء زینہ آئی مہر و محبت ء گرفتار
 زینہ!

ازگارین پیسے ء ہمدوبین جنگ لے ات۔ ماڑی ء گاڑیانی
 توک ء رست ات ء مزن بوت گرم ء جلیں وار ء سکی ء
 نہ دیستگت۔ اے سچھیں آرام ء آسودگی ء بوگاشہ رند ہم
 آ شہ وقی چاگرد ء بیناری ات۔ زرداری دود ء ربیدگان
 شہ دیپروش ء سوکی ات۔ آٹرا زرداری چاگرد ء کوکے ہم متاثر
 نہ کرتگت۔ آئی ء بازبر ء وقی پس ء اپہ پوریاگرانی ایرجنگ
 ء دیستگت۔ آئی پوریاگرانی ناوسی ء چاری ء جاور وقی گون
 چمان دیستگ ء تنٹ پس ء گردناکی ء پوریاگرانی لا چاری
 ء آٹرا یک نوکین زند ء دانگت۔ آئی ء بازبر ء گون جیند ء

پس ۽ پدريں ظلم ۽ پوري اگرافي تاوسي ۽ نا اوميتي ۽ گپ جڏ
ات

جي ٿيند!

من شهبه پس ۽ ڪار پدان بيزاري اوان - بڻ پس ۽ گون مني دست
بيچ پيمان رسيت - پس ۽ ڪار پد ۽ ننگين بدواهي ۽ جاوران منا
بيزاري ڪرتگ - اگه تو به بوتيت ۽ ته من دل ترگ بوتگ
تن - منا ادا ڪ سا عتي هم آرام به رسيت اگه تو مني دست ۽ را
به گپين به من زر ۽ سهراني نارواين دگنياء را ديري يله داگ
آزنده ۽ چي پاڻگ جيئند!

که اودا انسان ۽ را انسان ۽ ليکک به بيت!

۽ ان زرينه!

تو راست گشته - تي گپان ۽ بيچ مٹ نيست - را ستنه که
ميشني مردم شهبه انسانيت ۽ قدر ۽ بالادا نابلد انت - را ستنه که
زر انسانيت ۽ دژ من انت - زر انسان ۽ چماني آپ ۽ بارت
جيئند ۽ سر سرنيت ۽ دراڻت!

مزين وهد ۽ ۽ يکجاہ گوازينگا شهبه رند مرچي جيئند آڻا يله ديگ
۽ لوگا روگ ۽ ات - آدوين ميکسي ۽ پشتي سيٺ ۽ تندوک ديم به
اسيشن ۽ روگا ۽ تنت - به تو ايه ۽ آبان ۽ ساھيل ڪرت

ناویتی ء جاور آیانی دیم ء تب ء شہ پدرا ت - آیانی دل شہ
 جانی نمان بد سر رتچ ات - زرینہ ء سرگ ء لُنب شہ ارس
 ء تراٹ پدا آئی جیئند ء را پہ گریہی چھے ء موکل دات ء دراٹ
 جیئند!

چو بیت کہ منا بے خیال بکنے ؟ اگہ تو منا بے خیال کرت تہ من زندگ
 بنان - بچار ! جیئند !

کہ من جنگی جاگہا چون تئی ہمراہ من !
 جیئند ! من تئی امانت من - دنی ساہ ء دہیں بد ید عہدی ء
 دغا نہ کنیں - زوت وائر بو کہ من تئی جانی ء نمان ٹالینت نہ
 کنیں !

پدا جیئند ء زوت وائر بو گے قول کرت - دیم پہ وقی ماتین گل
 زمین ء رہدگ بوت ء زرینہ وقی چانی ارس پہ کرتنت ء
 دیم پہ وقی ناروائیں دگنیا ء وائر بوت -

جیئند گاڑی ء سوار ، دل ء جیڑوں جنگ کنان دیم پہ وقی
 زیگ ء روگات - زرینہ ء خیال ء اُتر اُتر اُتر تامل کرتنت - آہے
 پکر ء خیالانی تھا ہوڑنا یا ات - گاڑی آئی مینگ ء اسٹن ء
 سربوت - پدا آ شادابین دگاری نیلاں لگت دیان دیم پہ لوگ
 ء روگات - سر ء جہل ء پاد ء تیز تیز کپان ء تہ دل ء

وڈ وڈین حیاں آیکا ء نت۔ میتگ ء زند آٹرا عجب گندگا آتنگ
ہا میتگ ء زیلگ !

کہ اودا جیند ء وقی کسانا گوازیٹگ ات۔ آیتگے زند وڈ ء
اولی زند ء تہا ہیچ ڈولین پرک ء نہ تیکلت نون آتہ شادابین
ڈکاران دن در آتنگ ات۔ نون آئی دیمارین میدان ء ات
کہور ء برزین در چکانی نیام ء پیر ء گنبد و دی ات۔ اے گنبد
آئی واستہ نوکین چیز ء نہ ات۔ اے نامی میں پیر ء درگاہ ات
کہ کسانا ء شہ آئی دور جاہ ات۔ آوہا ہم آئی اے درگاہ دیست
ات ہ ماس ء ہمراہی ء بیمارے آرتگ انت۔ آہر و ہدا پہ پیر ء ہور
دگانی زورگا آتنگ ات۔ پہ دعائے لوٹگ ء آتنگ ات۔ پہ
صبرات ء گرگا آتنگ ات بلے مرچی آٹرا درگاہ ء وڈ ء پیمن تب
نہ دیگایت۔

”مجھی نہ ہما ڈولا سور دگانی سرا کیتنگ ات۔ مردم تہ ہما ڈولا پہ
پیر ء مریدی ء ہدوناک انت، آپکر جنان ء دیمتر آیان بوت
قدم تان مجھی ء سربوتنت تہ آئی چم پہ کسانا سالین زہگے ء کپت انت
آئی دیماشہ ریم ء ہون در بڈان ء نت۔ جیند ء سر دین آسردے
کشت ء گون وت سوال کرت !

چے اے کسانین زہگ ہم پہ سور دگے زورگا آتنگ ہنچش کہ

من گون ماس ۽ همراہی ۽ آحتگ ۽ تن ۽ " اُترا مہلونک ۽ نازانتی
 ۽ سرار ہم آیکایت - اُترا اے نازانتی ۽ جاوران باز تورنتگ ات
 بے هیچ گشت ۽ نہ کرت - فکر جنان ۽ روان بوت -
 اے خدا !

”اے تئی نازانتین غلام تنکدین گیدی ریدگ ۽ تو تمانی آماج بنت !“
 اے نازانتی ۽ وہو پاس کدی آسر بنت - پیر ۽ مریدی ۽ نورین
 دیوال کدی پروشیت ۽ گار بیت - جہونک تنکدین شہہ سور دگان
 شنالوٹیت ۽ آہے پیر ۽ صیالانی جہلانلی ۽ ھوژنا کدان، گام جنان
 ۽ روان ات کہ زھغانی کوکار ۽ شہہ پچلرت !
 ”جیند ۽ مستانی منی انت !“

چم ۽ چست کرتنت تہ دیستی کہ دیا شررنگین جنائے اوشتناگ
 شررنگین شاری ! آئی نام کپتن دشتار ! کہ تچان ۽ ڈک ۽ پترگا
 ات - آئی گندگا گون جیند ۽ ھون صشتک بوت - چمان ۽
 شہہ و حشت ۽ اے اثر پد ر بوت - دل ۽ شہہ گرین آسرد ۽
 چست بوت - آئی پیر ۽ خیال پدا بہر بوتنت
 ”اے چونین دود ۽ دستور ۽ ؟“

ما آخر تنکدین دود ۽ ریدگانی گلام بیان - تنکدین بے وس ۽ عبور
 بیان - بچار کہ اے جینک چون لاچار انت - اے شہوت ۽ چون

چون ناسرپد انت - دگرانی روہک کرتگیں آس ء توک ء چون
سچگاہت -

اے برزگانی پونرء برز بہ کنت بلے من کیسے ء و امدار بیان من
وقی دل ء وت مسترآن - آخر من ایشی ء گوں پرچے آروس بہ کنان
اے گون من تان کجا آحتک کنت - اے منی تب ء چون داشت
کنت - دود ء ریدگانی اے کینری حقیقت ء و شب دیں پہل ء
کجا بوہ کرت کنت - آھے پکروھیلاں گوں سرو پیٹال لوگ ء پتریت
گوار ء براس ، دوست ء عازہ بر شہ کلا دارگی نہ اتنت - وش آحتی ءانی سواسان
ء جاگہ نیست ات - گپ ء احوال دراج کشان ء تننت - روح و تی
منزل ء نیمگ ء دور جنان ات - پدا شپ ء و تی چاگرد ء را سیاہن
چادرے ء گورا دانگت -

شب !

نیزگارانہ تہارین شب ، ازگارانہ گل ء شاد ءانی شپ ، شپ زبیر ء
شب ، غریب ء شپ -

چیئند ء را ہے گرانہ شب ء چاگرد کرتت - گورتیج ء سار تین گوات
کشک ء ات - کلپیوک ءے آس مان چل ء روہک ات و چیئند
آس ء نریک ء نشک ء جیڑگات

چیئند ! اشکران دیتر ء بہ کنزین ! لپس ء آئی بے تواری ء را

پرو شگ لوٹ !

»اون !«

جیئد تئی خیال کجا شت ؟ اچ تو من جست لے کرت ؟ پس ء
اٹرا پدا ٹوھنت ء گشت !

ابا ! تو راست گشتے۔ بانڈانت کہ من فون آروس بہ کنان۔ من آروس
ء واستہ راھنی اون بلے گوں شاری من آروس کرت نہ کنان
من شاری ء نہ کز آن۔ تو من ء پرچے اے ژبویلن آس ء آماج
کنگ لوٹے ؟ اگہ ترا منی سانگ ء سورگون شاری ء کنگی ات
تہ منادگہ دگینا لے پرچے پیش داشت لے !
ابا ! من گوشین !

»شاری اے راہ ء گون من آحتک نہ کنت !«
شما منٹ نہ منٹ ! من گوں وتی ہم سبتے ء آروس کنان۔ من گوں
ائی ء عہد ء پیمان کرتگ۔ جیئد ء دپ ء ہرچی کہ
در آحت، گشت لے ! پس ء سگ ء باطن ء جواب دات !
چے من ترا ہے روچ ء ہاتر ء واینٹ ! ترا لکھ آفرین انت۔ تو
ہیک ء پستی زھکے لے !

اگہ تو شہ جامگ ء در کا ہے در پیا بلے من وتارا مردمانی دیما توازہ
فی نہ کنان۔ تو من لے کہ نہ من لے تئی آروس شاری ء گون بیت

”بس! من دگہ پیچ گپ نہ ترانان!“

تومنی صبرء ہہ زور نہ من چارین بہ تو چون لاٹتے؟ من آہ ترا شہہ...
 زہر نہ کرت تہہ آواز ہہ سست کیان بوت۔
 سست کیان بوت۔ منا جیئند نامین زہگ نہ بوتگ۔ منا۔
 زہگ بارین دگہ چی ہہ گشت ات کہ جیئند
 عوقی ہرء واہگ ء را پد پشت دور دیگ ہہ فیصلہ کرت ء پس ہہ
 تسلائی دیگ ہہ ترا درائیئتے!

من ء تئی ہرچی گشتے من تیار اون۔ ابا! تو ونا راہلوند
 ء دیا توازہ ٹی بہ کن۔ جیئند ہہ چمان شہہ ارس پٹان ہہ تنت۔ دلا
 ہہ شہہ بارگین ناگ ہہ چست بوان ات ء پس ہہ مبارے پونز ہرز
 بوتگ ات!

دُصل ء سرور، صوت ء دوچاپی ہہ مپیل منڈت انت۔ جیئند ہہ
 سنگت ء عازینر دُصل ء توار ء گون دوچاپی ء انت۔ پس وش ات
 کہ نثارے لوگا کیت۔ ہہار گلا ء تنت کہ براس شررگین بانور ءے
 صہراہی ء گس ء را نوکین شرفے دنت بے جیئند ء را وقی سورے
 جیچ وشئی نہ ات۔ آگون جیڑہن دست ء گریبان ات۔ آروس ہہ گپ
 ء صبر آٹرا چوتیر ء لگکا ء تنت!
 ”آروس! آروس! آروس!“

ات - استال بزرگین شاری ۽ بوہ ۽ مہلبانی ڈولا پٿان ۽ گار بوان
۽ تنت - مرگ بانور ۽ زیمي پيس دل ۽ پيما نالان ۽ بانگ ۽ تنت -
جيئنڌ شہ گرائين واپ ۽ بيدار بوتنگت - مہلونک و شيناني صہ ۽
دوار ۽ انتت - سيل ۽ وارثاني پندول شہ پيل ۽ دانگو ۽ پير ۽
تنت - سالونک ۽ بانور ۽ سر شہ سبزين چڙ ۽ کا ۽ ۽ بيڪار
۽ تنت - زالبول دست بہ دعا ۽ تنت !

» خدا شمارا سبز ۽ آبات بہ کنات ! «

بلے کئے را سمات کہ شاري ۽ هر ۽ اے شپ چون گوازيگ -
اے نہ شاري ۽ معلوم ات کہ ولا ۽ مان آس ۽ روہک ات - بانوري
سہت ۽ زيور ۽ چو سياه مار ۽ ڏنگ جنگا ۽ تنت - شہ ناوینتي
۽ چم ۽ درگڙ ۽ تنگ ۽ تنت بلے مہلونک ۽ چے زانت ات ! آبلے وسان
چے زانتگ ات کہ شاري ۽ دل ملور انت کہ نہ - آيان شاري ۽ خاشو
۽ مني کجا چون زانتگ ۽ تنت - بلے شاري نہ سرپردات کہ !

» اے چو نين شادھی شپ ۽ ات کہ مني دستونکافي » گباني «

قال ۽ ہم نہ پرشت ! «

وہ ۽ پاس گوازان ۽ مہلونک ۽ چيست ۽ اير و دان ۽ تنت -
شرنگين شاري ۽ ديم ۽ رونق گار بوان ات - جيئنڌ و تي پس ۽
واہشي ۽ را پلو کرتت ۽ ديم پہ شتاہگائين شہ ۽ روانگ بوتت

زرينه شه آئي آروس ۽ اڙهه "مسئله" ۽ پوءِ ۽ سرپر بونگات
 جيئن ۽ گون آئي درستي صبر ڪرڻ ۽ تنت - آئي حيايات ڪه آ
 ۽ چڻي مھونڪ ۽ را ناول ڪشي ۽ سور ۽ سانگ ۽ انجام ۽ شه آگا ۵
 ڪن ڪنيت !

گرمياني بيگاه ۽ ات - سر زرگوات ۽ سارتن باد سرسران ات
 زري چول شه زر ۽ لاپ ۽ درانگاري ۽ تنت - وش بوئين پل شه
 سارتن گوات ۽ سوب ۽ دو چاڻي ۽ تنت - جيئن ۽ زرينه هر ۽
 بوجيگ ۽ سوار، دڪنيائو دستوران شه آزات پابندياني گرمين
 بنديگ ۽ تيج ريسان ۽ تنت - هر ۽ ديم ۽ اڙاني باروا پڪر ۽
 تنت - زرينه ۽ جيئن ۽ نيگ ۽ چارت ۽ درانت !
 جيئن !

من ۽ تني پس ۽ حياياتي تها چي پرگ انت - تني پس ۽ مني پس
 ۽ن ! آهر دو گلام انت - دود ۽ ربيدگاني گلام - نام ۽ نمود ۽
 گلام - نسل ۽ ذات ۽ گلام !
 ۽ن آگلام انت ۽ مارا هم گلامي ۽ سائڪلان گون بندگ لونت -
 من چي بالغ بوتان ڪه پس ۽ ڪهينگ ۽ جبه جت - توتوت
 شه ازگاري پڪر ۽ حيايات سرپر ۽ معلوم دار ۽ ؟
 پس لوتيت ڪه من آئي مند ۽ ديا گردن ۽ جھل به ڪنان - آمن ۽

گون زردارے ۽ اروس دیگ لوئیت -

زرینہ ۽ دل ۽ تلوی زیات بوان بوت - آنی دیا شہ ملوری
جاور پذر بوان بوتنت تہ جیئند ۽ درانت !

چے توہم پس ۽ مند ۽ دیم ۽ سلا دور دہے ۽ چے توہم پس
زری یں پونز ۽ برزدارگ لوٹے ۽ ہاندانت کہ توہم بدارے ۽
بلے زدیہ ۽ وتارا شہ پس ۽ واهشان آزات کنگ لوٹات
کھنڀن دستوران ۽ پروئنگ لوٹات - ہر ۽ کشار ۽ آبات
کنگ لوٹات !

پہ ہے ہترا آنی جیئند ۽ باسک ۽ راچک ات ۽ درانت !
”من ہر ۽ پونز ۽ برزدارگ لوٹان - من ہر ۽ وشوئیں پل ۽
وتی گور ۽ ہر جوڑ کنگ لوٹان“

من ۽ لوگ ۽ ماڑی، زر ۽ دولت - نام ۽ غانش نہ لوٹایت
من ۽ وتی ہر ۽ ساہگ ۽ آرام ۽ تپاکین زند ۽ لوٹایت -
توچے لوٹے ۽ ؟

”ہما لوٹ کہ تیگ انت - من ہما یگا لوٹان“ جیئند ۽ گشت
پدا آیان دزی ۽ اروس ۽ پیمان ۽ عہد کرت ۽ دل جم ۽ پیر
اومیت بوتنت بلے دزی ۽ اے اروس آیان ۽ بازگران کپنگ
ات - اے اروس ۽ جیئند ۽ راتان بندی جاہ ۽ آہنی جیلان

رہیننگ ات عؤ زربہ!

زربہ ء شہ زور ء زبردستی طلاق لوگے کوششت بوتت۔
 آہان آٹرا ہر حالت ء شہ جیئند ء مہر ء زہر کنگ لوٹ ات۔
 بلے زربہ ء مہر ء نام ء راوش نام ء زندہ دارگے ماترا ز
 ء گنبدان ء لگت جت۔ وتی مہر ء چادر ء راکفن ء جوڑ
 کرت۔ ء شہ دگنیا ء بازیں ننگان ء پیگوران شہ وتارا آت
 ء کرت۔ مہر ء نام ء زندگ ء پس ء صد ء راکامیات کرت۔
 شررنگین شاری دود ء ریدگانی جلیں آس ء آماج
 ات۔ آئی ہستی ء ذات چوشیشگ ء پروشگات۔ پس
 ء ماس ء مبار ء وڈالی ات۔ مہونک ء شگان ء پیگورانی
 وڈالی ات۔ وتی شومین جت ء سراگریگ ء ات۔ ارس ہ
 مان گٹ ء لوپ ء تنٹ۔ آٹرا پس ء ماس ء سر ء زہر آگ
 ء ات۔ آئی دل ء لوٹ ات کہ پس ء ماس ء رازچک ء بہ
 گپت ء بوپر نسبت!

«ماس! تو چونین ماس ء ٹے ہ کہ من مان دوزہ ء جلیں
 آس ء برجگ ء آن ء تووش ء ایمن نشنگے!»
 بلے آسرپد ات کہ ماس شہ آئی زیات ملورانت۔ شہ زہگ
 ء ناوسی ء بزگی ء جبالان آئی چہانی واب گارانت۔ ماس ہ تہ

چے کُور۔ آتہ منی ڈولیں گندام ۶۔ گلام ۶۔ ترور ۶ بے وسین
گلام ۶۔ برے برے کہ آئی دل ۶ ہڑ کرت تہ وڑا ینت ۶

جیئند! او نامردین جیئند!

چے تئی مردانگی ہمیش انت ۶ چے تئی غیرت ہمیش انت ۶ راستہ
کہ دست آگہ لون لاگ ۶ ہر سیت تہ آخر منی چے گلتی ۶
کُور انت کہ تو منا چو برباد کرتگ ۶ پدا دیر نہ گوشت کہ شر رنگین
شاری شہہ بازیں دل جیڑھی ۶ سوب ۶ گنوک ۶ جتی بوت۔ آئی
۶ دتک ۶ لیب وارینگ ۶ بناہ کرت۔ دتک کہ آئی ناکامیا تیا نی
آخری نیمون ۶ سہارہ ات، ۶ رارنگ رنگین گد ۶ گوراد ات
۶ نازیتگ ۶۔

» بیا کہ ترا نازینان بیا کہ ترا واپینان «

پدا آئی گیرہگ ۶ ارس رچی ۶ تو ارمان عرش ۶ سر بوتگ ۶ تنت۔ آئی
گریگ ۶ ارس ریچیان شہہ ماس ۶ آزر دگین دلا صون ۶ ارس
رہتگ ات بلے آہم چو شاری ۶ بے وس ۶ لاچار ات۔ ایندہ
نیمگ ۶ جیئند ات کہ شات کامیس زند ۶ ۶ واکگ داشتگ
۶ تے۔ نوکین نوبت ۶ ۶ رہچار ات۔ دگینا ۶ مردمان ۶
سبتے دیگ لوٹگ تے ۶۔ ناوشین دود ۶ رموزان ۶ پروشنگ
لوٹگت ۶۔ آردس ۶ راش دلی ۶ ہم نگری ۶ وسیلہ ۶ زانت

ات - پیمشا آ ناول آشی ، آردس ، دژمن بوتگت بلے ارے دژمنی
 ء شہ آٹرا ، سچ پیمیں سوب ، نہ رست - آراہ ، نیم ء شہ بلے سوب
 و اتر بوتگ ات - کینزی ، بدین نام ، سرا کیت ات -

مروچی جیئد ء کیز ء موت پیلو کرتگ ات ء شہ بندی جاہ
 ، سلا خان آرات ، جیل ء فولادی دروازگ ء ڈن در آیت
 ء ات - ہما فولادی دروازگ ء شہ ڈن کہ آٹرا زنگان سارینتگ
 ء نزور کرتگ ات - آجیل ء شہ ڈن دگ ء سڑکے کرے ء
 اوشتات ء ہلونک ء را چارت لے کہ سرگردان ء مگولی
 ء تنٹ - آئی دل ء شہ آسردے چست بوت - دست ء گڑیاں
 ء را چارت ء دراہنت ء !

” منی عمر ! منی زند “

منی زند ، چنت سال گہتگین دودانی آماج بوت ء بارین تان
 کدین چش بیت شالا کہ انگت تان و ہدے ء بہ بیت بلے بران
 » تو دروغ ء من راست - راستی ، دیا ہر چون کہ تو بند
 دور بدہ لے . آٹرا آئیگی انت ء آکیت ، بلے نازانتی ء رالعت
 انت مردان -

۴۴ گنوٹ

عدالت ۽ پراہ ۽ شابیتین بان شہہ مردم ۽ پترات ۽
چم اش مان دروازگا سگ ۽ تنت - گشتہ آبان ۽ کس ۽
۽ انتظارات - اناگاہ ۽ دروازگ تچ بیت ۽ پولیس مرد
۽ راتیلانک دیان ۽ آرگا ۽ تنت - ڈنگر مو دین سیاہیں
مرد ۽ راتیلانک دیان بہ نام ۽ شاموات - شامو وئی وہد
۽ نامی ٹین در ۽ ات - آئی نام ۽ توارمان سچیس شہہ ۽ راتالان
ات - پولیس ۽ دپٹران آدہ نمبری ٹین در ۽ ات سیدہ مروچی
آئی دزی ، لچی ۽ لچڑی آسربوٹنگ ات - آپولیس ۽ دست ۽
مجبور ۽ بے بس ات - آئی دیم ۽ کرچ شہہ زھرنائی ۽ زوراپچ
۽ قاب وراں ۽ تنت

مانی لارڈ!

ویک ۽ سرکار ۽ گٹ ۽ توار ۽ شہہ عدالت ۽ در ۽ دیوار حبکت
۽ تنت!

مانی لارڈ!

قانون مجرم ۽ کترا زھکی بیب ۽ بوٹنگ - ایٹنی ۽ قانون بہ متنگ -

وتارا ملڪ ۽ رهن ۽ قاتل ۽ ڪيلنگ - آڳ ۽ ڏولين قانون
 پرو نشان ۽ بے مهاريلہ ديگ به بيت ته قانون ۽ نام ۽ نشان نه
 سميت . مني جبالا گون چيشين مجرم ۽ پيچ ڏولين رعايت ۽
 مه بيت - وڪيل ۽ سرڪار ۽ وڌي وزن دارين ديبلان گون هر ڏولا
 آڙا مجرم ثابت انايٽنگ ۽ جهڙڪرنگ ات .

وڪيل ۽ سرڪار ۽ گشتن ۽ سرا آڙا سٺا ديگ بوت ! دست ۽
 گڏاڻ ۽ سٺا . گون ۽ سٺا ۽ او شڪنگا گشته شامو ۽ دل ۽ راتو پڪي
 تير ۽ تل دات . اسپيشن گجھ ۽ آڙا سرزرت - پدا آڙا پوليس ۽
 تيلنگ دات ۽ عدالت ۽ شنه ڏن برت اش - شامو ۽ کوڪار تان شرين
 ساعته ۽ گوشان ڪيان ۽ تنت .

” من دز ڏڙ ۽ نه اون مين دز ڏڙ ۽ نه اون “

اچو بے وارين جرڙ ۽ ” اشترى زهگ ” سرجنان ۽ گار ان
 ات . دير نه گوشت به شامو ۽ دست اش گڏاڻ ات - شنه تاوسي
 ۽ آڙي کوڪار ڪرت . هون گل زمين ۽ سرا لبش لبش وراڻ ۽ تچان
 بوتنت - هاک شنه هون ۽ سهر تر ات . شامو ۽ رعتين هوناني
 سرا ڪپت ات ۽ کوڪار ۽ ات .

” من دز ڏڙ ۽ نه اون . من دز ڏڙ ۽ نه اون “

استمان ۽ طلايس فرزند ۽ مرو چي گيدي نابرابري ۽ آمانج ات

آوتی محکمیں پنجگے ءے ءشبہ زہرات - پنجگہ کہ آئی شان ات
پنجگہ کہ آئی نان ات - پنجگہ کہ آئی زندہ مڈی ات - ءے آنون
شبہ وئی طلایس زندہ مڈی ءے زہرات - آئی گڈ تلین دست پہ
مہونک ءے عبرت ات - مہونک عبرت اگر کا ءنت کہ کو کارے
رست -

”نیل ات ۛ - نیل ات ۛ“

دہ دزے ء و تی دست ء مال پیش داشتگ ات - عبرت گروکل
کیسگ ء مالی کرتگ ات - رھتگنی ہونان ء لگت دیان ، جست
ات ء شت ات - ہلونک پولیس ء دپ ء چارگا ء نت - پولیس
ء مڑاے جت ء درایت !
”بلے تنکدین !“

یک خاکی وردی پوش لے، بٹاک لے جت، مہلونک، جیلان
، گردینگ لے کوشت، کرت -

۱۱۱۱! ۱۱۱۱! چو نیں اُتھ گادڑی کھنہ بس انت ۛ
 شامو ۛ واسٹہ ۛ دگینیا تھار بوت ات - مہونک ۛ شنگان ۛ پیگورال
 اُترانگیگ کرتگ ات - تنگوین بدن ۛ کربز ۛ تنگ ۛ صسک بوتگ
 ات - مہونک ۛ ماترا پدین عبرت ۛ بوتگ ات - مہونک ۛ اُتراکہ
 ہرودہا دز گشت ۛ توار کرت تہ آچو گنوک ۛ ابدال ۛ چہ ستر ۛ تنگ ات

» من رزے نادر . من دزے نادر «

شما پہ وقتی نازاتی ، سوب و منا دز و یکت . اگہ شمار از انک بیوتین نہ شما
منا بیچبر چوش شکان و پیگورانی آماج نہ کرت . من گوشان !

» یہ وقتی پامنی خدایا بہ چار ات . منا چیش شکان بہ من ات «

من غریب و ناوسان نان ! پیشا شما دز و مجرم یکھ ات . من گوش آن
کجام انسان شہ ماس و لاپ و دز و مجرم پیدا بوتگ . زھگ اگہ ڈنگے و
بہ بیت یا کہ پنڈت و پیش امام و اے . ا شہ ماس و لاپ و معوم و
بے گناہ پیدا بیت . وہدیکہ زہگ شہ ماس و لاپ و ایک ڈول پاک و
معوم پیدا بیت نہ آ جاگہ دز و جاگہ دے نام دار پرچے یکھگ
بیت . غریب و تی ہمارین چاگرد و شیطان و بدکردار و امیر و تی
چاگرد و عزت دار پرچے یکھگ بیت ؟ چے غریب شہ ایمنی

و آسودگی و لوٹ و زہر بہ بیت ؟ من حیرانان ! کہ چیش پرچے
بیت . اگہ غریب پہ و نش حالین زند و اے شو ہاز و ترا جہد کنت نہ
ا ترا تنگ و گٹ گیر کنگ بیت . ا ترا تنگ و ہمارین دگیناے نابراہر
ہنی زمبولین اشترانی آماج کنگ بیت . دز و ڈنگ یکھگ بیت

من گوشان ! » مے گناہ «

» آخر مے گناہ چھے انت ؟ «

پیشا بہ ماہم سیر لاپی و و نش طلی و اب و گنداین . اگہ سیر لاپی و

واب گندگ جرم و ترے یکا ایشی و سزا عزربان و چیار سیت
 شاموگون مہلونک و تران و ات۔ آئی و تی گد تین دست و
 بار بار بوز و جمل ارت ات۔ بازی دست و سر سگا شبہ آئی آزین
 ریش و بارگین و در و چست بوتگ ات۔ آزین ریش و در و
 آٹرا بے واک و بے ہوش کرت و آ زمین و سر اکت و ناگ و
 پرید و لگ ات۔ مہلونک آٹرا چارگ و روگا و ننت۔ بازی و
 آٹرا گون بدین نظر و چارنگ ات و شندگ و ننت و باز موم
 دوستین انسان آٹرا چارگ کرتگ ات۔ آٹرا سد و سار لنگے جہد اش
 کرتگ ات بے آٹرا سد و سار نہ بوگی ات۔ آسد و سار نہ بوت۔
 پدا زوت آٹرا اینمبولس و انچش شاپت و برت۔ انچوش کہ
 میونسپاٹی و لاری غریبانی متیکے گند و گس آن روپ ایت و
 بارت۔ شامو نون مصیبتالی تہت و باہوٹ ات۔ شامو نون واکس
 و طبیبانی امانت ات۔ طبیب!

» کہ یہ تادران پس و ماس ات۔ آیانی جان دراعی و علاج و ذہ
 دار انت «

بے پہ شامو و اور بے زمین ہم تنک و تاریک ات۔ آ اور ہم مہلونک و
 شگان و پیگورانی دیہان ات۔ آئی علاج پہ چو نی بوت۔ ایشراتہ
 بمانی دل و جگران سگ و تنگ ات۔ آپہ کچ رزوئی شبہ تکیں بیماری

آهت و ت شہ شامو ۽ کاران پینزاری ۽ تنت - لوگ بانک کہ ہر دہراشا
 ۽ سیکن زند ۽ دیپان ات - آئی مردچی انرا یلہ کرت ات ۽ و قی پس
 لوگ ۽ نشتگ ات - لوگ ۽ پیرین زال ۽ یگ ۽ تنہا منتگ ات -
 شامو ۽ پیر ۽ عاجزین ماس !

۽ آپیرین زال ۽ کجام دس ات - آئی پہ چونی گنوگ سہ ۽ ۱ - سہ ۱
 کرت - آتہ و ت شہ طلاین فرزند ۽ غمان نیم گنوگ ات - بزرگی ۽ ناام
 ۽ ہون ۽ ارس شیننگا ات - آدست اید شہ دعایا و گہ رستگ ات
 و ہدیکہ آئی پیری ۽ دیپان ہون چوکر لوگ ۽ واتر بوت ات تہ دست
 پہ دعایا چست بوتگ ۽ تنت -

” پرور رگار ! تو ناوسانی و ت نگہبان ۽ - خالق قونی پنج
 ۽ سروت رحم کن - “
 اگہ نہ ! تہ ماس ۽ را پلنگی دل ۽ بدن ناکہ زھگ ۽ دردان ہم مارایت
 بلے ماس !

طلاین پجانی غمان چون شמוש ات کنت - من گوشان !
 تو چونین ماس ۽ ۱ پیر زال ۽ دل ۽ دوت کرت - دست
 ۽ شہ دعایے لوگ ۽ جہل کپت انت ۽ دیجائے شہ بلے زاری ۽ ۱
 جاور پذیر بوت - پدا آئی گام ترند کرت انت ۽ دیم پہ ملا ۽ لوگاروان
 بوت - آمودان ، نالان روگا ات کہ مرد ۽ سہ ۱ گت ۽ توار ۽ مان گوشان

کیت تہ اوشتات !

ماسی !

منی باند نہ انت کہ تی و اہنگانی دبیم ء بوشت آن . بے مناتئی ناوسی ء سرا بزرگ
بیت . منی صیال انت کہ شہ مدلا ء تائیتان ترا پچم دست نہ کپ ایت . تو
اگہ وقی زہگ ء را طیبی علاج ء بوکرین تہ گہ ترآت سے وقی صیال ء شہ
صپنٹال ء دراہ بوٹگ ء آحتگ .

پیر زال ء دست انا گاہ ء پگہ و شان شنت انت . دست ء زنگی مین
درانی نیمگا شہارت تنت . شہ دیما ء عجیس رنگ ء پدر بوت . آئی
مرد ء نیمگا چارت . لٹ ء سر ء تنت !

” اگہ منی زہگ دراہ نہ بوت تہ منی کفن ء چے بیت “
پداز صرین بشنخد گے جت ءے . ء دیما درشت . مدلا ء پیران شہ
سوکی بوت تہ لاکہ ء سرا شنت . چٹ ء تائیت ء شہ دم ء یرت نہ
تندر ء ہرد گے رپت ء آرت انت . بے آ شہ اے صبر ء پوہ ذات
کہ زہگ ء دردانی درمان گشہ زہگ شہ ماس ء
زیات پوہ ء سر پدات پیشکا ہر ویدیکہ ماس ء تاصیت زہگ ء
نیمگ ء شہارت انت تہ آئی اے تائیتان دور چغل دانگ ء درائیٹنگ
ات !

” ماس ! تو منی آگاہین ذات ء پرچے واپیتگ لوٹ ءے “

« منی ایمنی، منی گارین زند، منی نیلین واهگ شہ تائیتان وائرہ بیت

پداوتی پاد، زمزپلان چک آن، تچان، لیٹ وراں، پکان دیم
دگ، سرکان در آحدگ ات۔ وتی گنوی، چژن، منایٹنگ ات
چو مستین لیٹ، دریشٹنگ ات۔ وتارا رو سینٹگ، تے۔ گشتے بعد
نام، او شہ کنگا آٹرا بوڑ پڑہتگ، تنٹ۔ آئی ہر ویدکہ آٹرا پہ ردگ
دیشٹنگ ات تہ چو ہڑکھی یں کچک، جہہ ستر، ات۔ مستین لیٹ، ہڑ
دپ، تے شہ گتجے، سرزرت ات۔ ژمبولین آس، گشتے آئی بدن
روہک بوت ات۔

« من شہ بعد و، ووتی جورین زند، بیران ہہ گران، ایمن نہ نندان »

شالا کہ شامو، گنوی، سوب ہمیش ات۔ چونایا ہم گنوک شہ ریاکار
دور بیت۔ دوتل، دوپو سستی، شہ نابلد بیت۔ آٹرا کس، تے
ہیم ہہ بیت۔ اگہ اے کپ کس تے، آرا باور ہہ بیت تہ گد و بندر
بروت، کہ اودا گنوک، سارٹینانی تینز پہ جوانی پدرا ات۔ مروچی ایند
گنوکانی ڈولا شامو، گپانی تہا یکوئی است ات۔ آٹرا کس، تے ترس
نیست ات۔ لایچ، مطلب نیست ات۔ پمیشکا آ بعد و، ہلاپ
پدرا بن حقیقتان در شان کنگات۔ آجار جنان، گشتگ، ات
« بعد و! » بگش کہ!

« کہ تو تنکدین منی محکمین باسکانی زورا بعد و، شہ عبدالرحمان جوڑ بیے »

۱۰ من !

”تنگدین تنی پد-ین جبرانی سوب ۱ شہ شہ ۱ شامو بیان ،
مہلونک شہ عبدو ۱ بدین کردار ۱ پوہ ۱ سرپد ۱ تننت - بے آیان آئی
ترس ۱ بیم ۱ خاموش کرت ات - آیان شہ عبدو ۱ جست کرت نہ کرت کہ
بش عبدو !

” آخر شامو ۱ جرم چے ات کہ تو اُترا چشیں مزین سزا ۱ دیانت ،
عبدو معمولی ہیں مردم ۱ نہ ات کہ آیان اچ آئی شامو ۱ بیرگیری ۱ ہمت جو
کرت این - عبدو نامی ہیں پار جہان ۱ ات - منصب دارانی سنگت ۱
ہم پیالہ ات - شہ آئی جست ۱ مطلب ات - وتارا بے کار ۱ بے نان کنگ
ایتنی ۱ ابید پوریاگر ۱ کرا است ات چے ؟
” پوریاگری “

۱ اگہ واجہ ۱ ر ضامہ بیت تہ پہ پوریاگر ۱ چے مانیت - پیشما آیان ۱
شہ آئی جست ۱ ز صرگ نہ بوت - آپوہ ۱ تننت کہ شامو ۱ بار واجست
۱ پیرس ۱ انجام ۱ آسر چے بیت -
” لنگری ! “

۱ لنگری ۱ ہماکس بہ سگ ایت کہ اُترادومی ۱ لنگری بتورینیت او اگہ
کس ۱ رادومی ۱ لنگری بتورینیت تہ اُمی انت کہ وئی زند ۱ پہ گژن ۱
غریبی ۱ انسان دژمنین جا ورائی صلاسی ۱ پہ ندر کنت - گشت کہ

شامو ۽ غریب ۽ ینزگارفی زند ۽ باروا ۽ پنچشین وایگے داشتات
پیشانی و تارا جبر ۽ جور ۽ دیپیان کرتگ ات۔

شامو میتگ ۽ وش دین ورنائے ات۔ میتگے جبر ۽ اڑان
۽ وقی ذات ۽ مسہ ۽ جبر ۽ زانتگ ۽ تنت۔ آٹرا عبدو ۽ ٹے کارجہ
۽ توک ۽ چو بے واجہین اولاک ۽ کاراش پنتگ ات بے پد اہم و تارا
پشت ۽ نے نہ داشتگ ات۔ آ عبد الرحمن ۽ مشینانی ڈولین گنگدام ٹین
مشین ۽ ات۔ کار ۽ چو ہرا کرت بے غریبی ۽ بورین چیلک پدا ہم
گٹ ۽ نے لوپ ات۔ چونایا آٹرا مشین ۽ رٹن ۽ دانگ ات۔ آٹرا شہ
اے صبر ۽ سرپد ۽ کرتگ ات کہ !

”پوریا گر ۽ ہون ۽ صید رچی پہ دگرے ۽ گس ۽ آبانی ۽ انت“
آئی پہ شری دیستگ ات کہ زحمت پوریا گر کشیت۔ صید پوریا گر شولچ
ایت بے سبزین نوٹ مان کارخانہ دار ۽ کھاتہ ۽ رونت۔ ینرکار ۽
پوریا گر کار ۽ آماج بیت بے باوگیرانی سارتین ساہگ ۽ کارخانہ دار
تند ایت۔ آٹرا زحمت کشی ۽ گرانین باران شہ زرداری لٹ ۽ پل ۽
پوہ ۽ سرپد کرتگ ات۔ پیشکائی گون زحمت کشین سنگتان درایتگ
ات۔

”پیارے !“ چونین انصاف ۽ !

”گل زمین ۽ ملگوران پوریا گر بہ سمینیت ۽ عیشان زردار بہ کنت“

من گوشان آہ پوریا گرنہ کار ء دست بہ کش انت تہ کارخانہ دار
لنقہ نان ء پہ محتاجی بہ بیت بلے مے الے سچیس زحمت کشتی ہ مزا
» گرن ، نادراستی ، واری ء نیزگاری «

پدا سنگتان پہ دلپردی درائنت ات - براس ! خدایا گوں
جنگ نہ بیت -

قدرت ہ کاران کس ہ ہ زانت - اگہ قدرت ہربان بہ بیت تہ دنیا
ہ بیچ طانتے آٹرا نادی ہ آماج کرت نہ کنت - دگرے ء دراست !
ادا ہرکس وقتی قسمت ء وارت - قسمت ہ کارانی سرارم بہ جن
براس کہ قسمت ہرکس ہ وئیگ انت

» رمضان ء بچار ! دی ہرگاڑی ہ چلائیئت مریچی ٹھیکہ ء دکانانی
مالک انت « پوریا گرنہ دل ء شہ آسردے چست بوت !
» مارا حشین قسمت کجا بیت «

بلے شامو پہ جواتی پوہ ء سرپدا ت کہ زر ء جائیر پہ خداترسی تڑا رگ نہ
بیت بلکن مہلونک پہ جوڑ ء توڑ ، حق زوری ہ مفاد پرستی ہ زور ارڑ
نرکاریت ہمیشہ آئی ء سنگتانی گپ ہ پستودات !

چون سچیس پوریا گرنانی بنت حراب انت ہ خدا ناعوذ باللہ ! ظالم انت
کہ پوریا گرنانی نوشت ء ابید شہ نیزگاری ء دگہ بیچ نہ لکھیت - خدا ظالم
نہ انت - آئی نزدیک ء انسان یک ہ برابر انت - واری ء سیری ، وش

حالی ۽ تنگ دستی ۽ اصول ۽ راہ بند انسان ۽ جندے ۽ ٹاہنڀنڀن
 انت۔ از گاران په وټی نف ۽ پاڻډگ ۽ ټرا چیر ۽ را ۽ ټر بند
 ټا ټینگ۔ انسان ۽ پادان ۽ نوشت ۽ زمزیلان گون بستگ ۽ هر
 کرتگ۔ ۽ وت مے هون ۽ هیدر ټچی ټانی ټر ۽ ټچ گرانټ۔ بلے خدا
 غریب ۽ را هم دوچم ۽ ټاکین سرے ۽ ټانگ۔ با ټدانټ کہ ما وټی
 حالت ۽ جاورے ۽ سرا پکر به کین۔ غریبی ۽ وټی نوشت ۽ لیکھین
 هیالا خدا ۽ را گون کسے ۽ ټر منی ټه انت۔ آگہ زر دار ۽ کنت ته آلی ټر
 بلے شامو ۽ با معنائیں واهقانی مقصد ۽ شه پور یاگر سرپر ټه ټونت آیا
 بس ۽ زانتگ کہ عبدو ۽ کار جاہ ۽ برکت ۽ آنان ۽ ټورنت
 بلے شامو وټی ټنر کاری ۽ سوب زانتگ ات۔ آلی ۽ ۽ ټے گہنڀیں
 وټ ۽ پرشت ۽ ټروش ۽ واهگ داشتگ ات۔ گور ټچ ۽ سار ټین صحبان
 شامو هر ویدیکہ شه لوگ ۽ ټون در آحت۔ عبدو ۽ زہگان ۽ ټه مر
 ۽ سواری ۽ دیست ۽ ټه دل ۽ ټه ترکگ ۽ آحتک۔ عبدو ۽ زہ
 چون شرقدار ټنت۔ گدایش چون برابر ټنت۔ دیم اش چوں
 گل سہر ۽ کرومگا ټپٹگ ټنت۔ چشین وہد ۽ آٹرا وټی در ټنگ
 پشین زہگ بازیات آحت ټنت کہ

” دیم اش چو کوٹہ ۽ سیاہ۔ چم اش بڈ ټنگ ۽ گل اش شہ
 گرشن ۽ کہنی ټنت!“ ۽ ټرا آ پکرے ۽ کپت

هو! که من چکان نُن آسودگین زندے بگوازینین. هوا
که من نُن وتی چکان، عزنین اسکولے، بوانینتین. پد آئی، وتی
حلی یین وردی، که شه بازی چل، لیکاران دُدرتگ ات،، راجارت
، دیمادرشت!

» من پوریاگرے، آن، پوریاگرانی دور، باریک پیداک انت
اِه پوریاگرانی دور بیت ته کس وار، درمندگ نمایت،،
پوریاگرانی حق، لوٹ آئی عقد، ایمان ات. آئی په مزدکاران
نیکین واهگ، داشتگت. وتارا په آیانی حق، لوٹگ، وقف، کرتگ
ات.، آخره نیکین واهگ آئی درمن بوگت. آشه مزدکاری،
کشگ بوگت. پدا شه عبدو، دراجین دستانی سوب، پچا ہی
مزدکاری، شو باز گران پیتگ ات. عدالت، انصاف آئی وس،
شه دن بوگت. بیکاری، آترا میتگ، آواره گردانی لڑ، گون
هوار کرتگت. وهدیکه بیکاری، چٹ مان آئی گورا لوپ بوت ته
آئی جن، چک په لنقه نان، محتاجی بوتنت. ناجوڑین ماس، دوا،
درمان، واسته آئی کرا، پیچ و سید، نه متگ ات. گس، تلبین
جاوران شه آئی سکون، ایمنی کار بوگت ات. په ایمنین زند، شو باز
، آئی و سیه پتگ بوگت. نوزل « آئی کسان، سنت،، آشه
ابید آترا ده، دوست، در، وار، نیست ات!

نورل میتنگ ۽ نای یین گنڌه ۽ ات ۽ پولیس آئی بھتہ خور
 ۽ مہلونک آئی ۽ شہ ھزوک ۽ تنت ۽ آئی کار شہ کسے ۽ چیرہ
 ۽ تنت ۽ میتنگ ۽ مسترین چندو خانہ ۽ مایبگ ات ۽ آپہ شومی طیس
 مردمان بہار گھٹے ات ۽ اودا ہریگاہ شراب ۽ نارڈی ۽ مھیل
 گرم ات ۽ نورل ۽ سنگتی ۽ آئر شراب ۽ نارڈی ۽ مھیل دانگت چاگرد
 وئی اثر ۽ دور پد رکت ۽ پدا شامو چاگرد ۽ یدین جا ورائی آماج
 بوگت ۽ آئی ۽ پہ وئی عیش ۽ نیش ۽ ترا آساین رھبندے
 شو ۽ زکرتگت

» دڙی ۽ آساین رھبندے! «

بلے غریب ۽ بزرگانی ۽ لٹ ۽ پل ۽ وڙی ۽ شہ آئی و تارا دور داشتگت ۽ آئی
 گون سنگتان گوشتگت ات!

ما دڙی پر چے مکن آن ۽ ادا تہ ہرکس دز انت ۽ ڈنگ ۽ رھزن انت ۽
 آگہ ما دگران ۽ پہ پارسائی ۽ جوان کاری ۽ بدستین تہ ما ۽ پیچہ دڙی
 نہ کرت بلے ادا ہرکس دز انت ۽ ازگار ۽ منصب دار لکھائی دڙی ۽ کنت
 بلے چک اش نہ چڑایت ۽ کسے جست اش ۽ نہ کنت کہ بکش و اچہ
 تو اے نقدی پہ چونی نر آرتنگ انت ۽ پدا آئی ورائینت ات!

» ما ظالمان نہ من این ۽ ما ظالمان نہ من این! «

بلے دی یین نای یین شامو دز مروچی و ت بے وس ۽ لا چارات ۽ آئی

چم مہونک ء را سک ء تنت کہ بارین کدین دگوش بنت . آئی گونی
 ء پہ در مان ء شوہار کن انت . اٹرا کدین توین زند ء ٹے مستاک
 ء دینت بے چوش کسے ء گون نہ بوی ات نہ بوت . پرچیدہ آدرہ
 نیزگار ء تنت ء شامو شہ در اھینان زیات نیزگارات . آیو کہ
 نیزگار نہ ات بلکن گنوک ء وحشی ہم است ات بے پداٹن کوکار ء
 ات !

” من گنوک نہ اون . من گنوک نہ اون ! “

۸۲ مستاک

گرمیانی لہجہ، تہارین شپے ات۔ آزمان، سیاہین
 جمرانی چادرے پوشتگ ات۔ ماہ سب گامین اسپے بیماہیز
 کنان ات۔ ویدیکہ ماہ شہ جمران جتا، گستاوت نہ انجش
 پدربوت بہ شررتین جتے، گشان شہ دیم، دور کرتگ،
 وقی دوست، چارگانت۔ بزمین جمرگندگا، تننت، میرعلا
 گون گس مردمان نشت ات، رم جنکات۔

جمران زربار، گوات وارنگ۔ منیھیلا مریچی شرین ہور،
 بیت۔ ساعے، رندپدا درائنتے!

شوہین درو، من گوست بہ ہوہما مرو۔ مریچی ہوہی روہے نے
 گوازانی ہیالداری، بیوہ آپ، عبارت اش بلے مروچان بزرگ
 کئی کپاں گوش دارنت۔ عطا مد، گپ دراج کشان، تننت۔
 انور، گلی آئی نے کپان پہ بے تواری گوشدارگا، تننت۔ گزند، توار
 شہ آیانی دل، لرز و دان بوتنت۔ ہر، سارین گوات گلی،
 دل، سرینان ات۔ آچاگرد، شہ بے سما انور، ہر، بندیکان
 گیشنان ات۔ یعنی کہ انرا چارگات۔ انور ہم آرا پہ نیم کشی چارگا
 ات۔ آیانی دلا ہر، لہڑ، چست ات۔ انور ہیران ات کہ

کہ گلیءِ پے چوٹی وئی شیطانی و اھش بہ دیپان بہ کنت۔ آہ
 پس بہ پادوم بہ پاداحت و گلی بہ کرا نشت۔ زان بہ پرخت ہشہ
 سترم و گلی چم جہل جت انت و دستونکان گون لیب و لگات
 دستونکانی توارا ہشہ انور و دالرزگے بائند کرت۔ دیے کہ پتلیں
 گڈگان ہشہ یکے گلی بہ نیمگا چھلے دات۔ گڈگے لگہ گاشہ
 گلی و نازرین دل چو شیشٹاٹانگ ات۔ پدا انورا دست مان گلی
 بہ نیمگا شہارت و نازرین دست بہ پرخت انت۔ انا گماہ گرند بہ
 شہم و ہشہ آزمان روژ نابوت و دست و ہشہ گلی و جتا بوتنت
 انور و دلا ہشہ لرزگے چست بوت و آئی پتہ نکال سری درانت!
 ”آپ!“

گشتے گلی و دومردم و چست کرت۔ انور و پادے لگت دات
 دش ملان و روان بوت۔ آئی ناز و کیسی ملک انور و دل و
 پترت۔ آتان شرین ساعے و گلی و بار و اھیال تپاچیندات
 کہ گلی و وش و زمیلین توارا ہشہ اھیال و واتر بوت!

بزور!

گلی و گلاس انور بہ نیمگا شہارت و درانت و انور و گلی و
 دست پرخت و آپ و تیند لگ و گون مشکول بوت۔ انور
 گلا ہشہ دارگی نہ ات۔ آئی تن ہشہ گلا و لگی و دان بوت۔

بلے پس و ماس ۽ بيماء شه دہ آپ ۽ لوٹت ہن کرت۔ هورکین
 گلاس مان دست ۽ بلے هیالے ۽ گلی ۽ نیمگا ۽ نت
 هاگلی ۽ نیمگا ۽ !

» بالگ ۽ شر رتے ۽ ات۔ میر ۽ مولد ۽ یکوین جنگ ات کہ شه پس ۽
 ماس ۽ مرگا رند هودارست ات ۽ مزن بوت ات ! «

نپاد پہ انور ورگا دور جنان ات۔ واب آئی چمان شه یاغی ۽ هیال سر
 زور ۽ نت۔ نپادانی سرا لیٹگ ۽ کیسارت ۽ ابید آٹرا دگہ پیچ و س
 ۽ نیست ات۔ پدا آئی دل ۽ را زور پردات ات ۽ وپت ات۔ دیر
 ہن گوست کہ کروسانی بانگ ۽ آٹرا شه واب ۽ بیدار کرت۔ گلی ۽
 هیالا آٹرا پدا چاگرد کرت! آئی هیالا !

» ہما ہر۔ ہما کیسی ملگ۔ ہما قرب ۽ تریکی ۽ ہما گرین کیسارت!
 کہ آٹرا سچھیں شپ ۽ تورینٹگ ۽ اش۔ انگت آئی دلاتازگ ۽ نت
 آہے هیال ۽ پدران گون سر پیال ات کہ دروازگا توار کرت ۽ گلی گس
 ۽ پترت

گلی! اے توئے؟ جدو دیم ھچ گشت ۽ ہن کرت!
 گلی ۽ ھچ چو انار ۽ سہر ۽ نت شالا کہ سچھیں شپ ۽ بے وابی گوارینگ
 ات۔ شالا کہ سچھیں شپ ۽ گریٹگ ۽ آہ ۽ کشت ات۔ انور ۽
 پہ نیم کشتی چارت ۽ درانت !

ایراش کن !

عُ پدا لوال سئے زرت ء دیم پہ جان شودار ہادگ بوت ۔
 انور ء پادمان میز ء سرتچک ء تنت ۔ هیال پریشان ء سیرٹ
 ء دوت مان دیما نایج ء اتنت ۔ چم ء مان دروازگا سک ء تنت
 کہ گلی پداشہ براندہ ء درابوت ۔ انور ء توار کرت نہ بشخندان ء وایان
 بوت ۔

تو سبارگ کرت ء رزان بہ برآن لون ؟ گلی ء دست مان زرانانی
 نیمکا شہارت تنت کہ انور ء چومستین بخورار پت ء چیر زونڈان
 سئے دات ۔

”یلہ وے نہ تہ من کوکار کن آن !“ گلی ء سبک سبک ء دراشت !
 انور ء نیت صراب آت بے گلی ء کوکارانی ترس ء شہ یک کر بوت
 گلی ء بے گریہ گلی چم ء رزان ترأت انت ء شہ لوگ ء دن درشت ۔
 اے پہ انور ء نوکین کیئے ات !
 ”مولد ء چیشن ہمت !“
 ”ہان ! مولد !“

من مولد ء من ء تو میر ء لہمڈ ۔ ترانہ ایہی مبارک بہ بیت ! من پہ زانت
 ات کہ تو من امیری نسک سئے رستنگ ۔ من تہ ترا شرین واندہ ء
 لیکہمت بے مناچے مالوم ات کہ تو ہم امیری ہاپ ولہتگ ۔ گلی پکر

ءُ صِبَالانی ہے طوفان ءُ گون گون اُچیل ات کہ انور و دی بوت
 ترا و اچھی مبارک بات ۔ نو و اچھی بکن ۔ منا مولد ءُ یہ لیکھ بدل
 متا و تی مولدی ءُ نینرگاری ءُ سرا ناز انت ۔ من ا کہ مولد ءُ آن نہ چے
 بیت ۔ مولد سُن عرت ءُ دار بیت ۔ میر ءُ پنج ۔ انور تو چے زانے
 کہ ہر ءُ محبت ۔ ۔ ۔ ۔ ۔ ۔ ۔

ہر ہائی چیز نے کہ من تی سپردا بکشان انور پہ
 حیرانی گلی و پر معنائیں گپان گوشدار گات. شہ گلی و گپان انور و
 صغیر آہ بوت ات - ہر و انداز بدل بوت ات و آ پکر ات !
 راستے کہ من رداو. ما آہ استمان و کاران بہ بدی بچارین
 نہ مے مردانگی و چچ گشت - استمان و شبانگان آہ ردین راہرت
 بہ ناسانی لچ و میار و کئے بہ پر برایت - گلی تو راست گشتہ !
 راستے کہ مناور نائی و گوات و مغرور کرت ات پلے من
 پدا آئی گلی و نیم گادیم گردینت و درایت !

گلی! منابرہ بخش!

گلی تو راستے! واقعی بہ غیرت بہائی چیز ہے!
 اچیش بگش! نون تو پہ راہ ہے۔ گلیءِ بشخت و لپو گو رویت
 آئی معصومین بشخت گاشہ ہر ہا اثر سہرات و انور ہا سرشہ فخر
 برزات!

انور گھلی ء گون احساس مندرین نگاہ سئے ء چارت ء شہ لوگا دن
در آخت - انور ء پس ء آئرا شہ گھلی ء لوگا در آگاد لیست نہ دیم
ء چو صوک ء گوات گپت - مہر ء سہر اُین ظاہر داری وقتی آسہر ء رستگ
ات - آئی ظاہر داری ء جاگ در صحت ء در آئیست !
» جتو ! «

شہ بیما گھلی چو پستی ء سرپ ات - زبان ء ل بوت - ترس ء لرزے
ء گون در آئیست !
» جی ! «

جی ء زہگ - تو صبحی ئینے ادا آئی گون پیرین دپ
ء گوئے وارت ات - وقتی اصیتے پد ر کرت ات - دومی نیمکا انور
ات ! آئی صیال چون برز ء بالا ء تنت !

» من اے غیرت مندرین کاڑ ء را وقتی بنوئین باسہ کافی پناہ ء زور آن ! «
اہہ پس ء نہ متن ات ؟ آئی دل ء شہ سولے چست بوت !
چہ پس منی دل ء مسترانت - ہ آئی صمیر ء پسو گر دینت !
» اگہ اے ہتلیں ریدگ منی و احگ ء دیم ء دیوال بوتنت تو من
من ہر ڈولا وقتی ہر ء ابناز کتان - من گھلی ء ابناز کتان «
گھلی ء نام انا گاہی انور ء دپ ء شہ در آخت - ماس کہ ! شہ انور
ء لوگ ء کتر اگوار گات - گھلی ء نام سئے او شہنگا شہ صجدہ بوت !

”انور؟! گلی؟!“

”ان! ماس۔ گلی! منی گلی! انور خاموش بوت! ماس طلا میں بیچ،
لوٹ! شہہ سر پر بوت!“

شپے مزین بہر! گوشت ات۔ واب شہہ انور! چمان یا غی ات۔
گلی! ہر! آٹراے تا نجل! کرت ات۔ ہر! سوز! درد! ان آٹراے واب کرت
ات۔ آئی قد حین چجانی خماری! کالدین لسانی بشندگے یا تاں آٹراے
وار کرت ات۔ پہ! اے صالت! آئی دل! تا صیر نہ کرت۔ و! آگام بن!
دیم پہ گلی! واب جاہ! و! ر! دگ بوت۔ یاد! مان درواز! کایر کرت
تہ گلی! و! زیمیں! دل! پر سوز! بن توار! ”مسک! و!“ شہہ و! تر بوت۔
گلی و! ہدیکہ صہب! و! انور! بان! و! پترت! و! چتے پہ سگریٹ! بند! کان! کپت
”کہ گالی! و! را! جاگہ جاگہ! سنگت! اش!“ نہ! کشتے! کھو! و! دلا! آس! و! ر! و! ہ
بوت۔ شہہ چاگر! د! بے! سدی! و! را! پیتے!

نون تو ہر! و! معنی! و! مطلب! فہم! ہر! و! آس! ہر! چوں! کہ! زیات! بہ! بیت! آہ! ہ
قرار! دنت!

گلی! تو! انت! منا! شکان! و! پیگورانی! سہرین! تیر! کال! گون! ستم! ہے! شالا
ترا! انگت! منی! سر! و! باور! نہ! بیت۔ تو! منی! سرا! باور! کن! ہے! کہ! ہ! کن! و! بلے! من
پدا! ہم! گوشان!

گلی! تو! منی! ہر! و!۔ تو! منی! ساہ! و!۔ و! ساہ! آگہ! شہہ! بدن! و! جتا! بہ! بیت! نہ! انسان

زندگ نہ مانت - تو باور پن گلی کہ !

”من نون شہ تنی ہر و لوٹ و جتا و گستاوت نہ کدان - نون تنی ہر
منی زند و ارمان و واہگ بوتگ !“

گلی و خمارین چم جہل کپت انت - کاگدین لت و سر و تنت و انور
و دل تنستی بوت - و ہر و پاس گوران و ہر و دوستی و دان بوت برگ
و زند و ہمد و پیمانان شہ گلی و دیم چوپیل و پچیلان بوت - ماس و ہم
طلہیں بچ و واہگانی دیا سلا دور دات ات - آخر آ ماس و ات و
آ کجام شرمین ماس انت کہ زہگ و ہر و دیا اسپر بیت - آٹرا
ہم و قی طلہیں زہگ بے کساس دوست ات - آئی شات کامی و را و قی
ہر و اسرے زانت ات بے !

ترس !

کہ آٹرا شہ و قی چاگرداگون ات و آئی اے ترس بے معنی نہ ات - آ
ترسگات - پرچہ آ شہ حویلی وے نلیبیں رواجان پوہ و سرپردات
آئی حویلی و بدیوئی یں کوندان شہ در آختیں کرمانی انجام و اسردلیسنگ
ات و گلی ہم ہما کوندان شہ در آختیں کرمانی ات - بے اے کرم
آٹرا بے کساس دوست ات - شالا کہ آزا بول وے ات - آ ایو کا زابولے
نہ بیت بکن انوری ماس و نام و ہم ہر ات و شالا ہیے سوہ ات کہ انور
و گلی و ہر و دیا نہ اوشتات !

پدا یک روچے انور ماس ء را یک کرے ء تو ار کرت ء گشت !

ماس !

تو تہ سر پدے ء کہ من گلی ء ہر ء بیمار آن - من گون گلی ء اروس کنگ لوطان
 ء گلی ء مقام ء ہند ہم چیرین چیرے ء ہنے - آمولدی ز صک ء - ء مولد
 ء واجہانی نیام ء ہر ء دوستی گناہ ء لیکنگ بیت بے من سر پدی ء ابید
 ہم گون گلی ء اروس کنگ لوطان - من پہ وانگ ء ترا ڈنی ملک ء روگا
 آن - من نون گلی ء تنی امانت کنان - انور ڈنی ملک ء شنت ات بے
 ماس ء را یک عجین مہیستے ء گون دوچار ء کرت ات !

”ماس گلی تنی امانت انت !“

”من زانان ! ماس کہ حویلی ء حکم نہ شوکان پہ زند صزاب ء بیت“ بے
 ماس ! من مجبور آن - پرچیکہ من گندگا آن کہ اے حویلی ء شہیران
 ء کرم کپتنگ ء نون اے کرم کپتین شہیر نہ مانت - من اے حویلی ء
 دیوالان شہ گریبانی ہون ء ٹپان دور کرت تہ کنان بے گون من نون
 دگہ ہون ریچک نہ بیت - پمیشامن وتارا شہ حویلی ء ظاہرمان رکھینگ
 لوطان !

انور پہ وانگ ء ڈنی ملک شنت ات ء گلی ء انور ء ہر ء یاتان
 ء نرارتنگ ات ء زند ء روچان تیلانک دیان ات - حویلی ء خدمت
 کاری ء گون گلاٹش ات - دل ء وش ات کہ انور آٹرا ہر ء بادگیر ء

بخشات بے گشت کہ غریب را زیاد ہیں و شیئ برایت گلی
گون اپخش بوت!

بیگاہ و ودات - میرا شہ ابید لوگا کس نیست ات - مولد
وقتی و قی کاران گلاش و تنٹ - میر و قی بان و نشت ات و کالان
پیکات - آئی کالان و تان شرین ساعته و سر و چیر کرت و
پدا جان کشان ، گاسان شہ بان و دن در آحت -
”گلی و بگش کہ منی کوٹھی و روپکے بہ جن انت - آئی منگ و
لوگی و راتوار کرت و درائیت!“

آئی چم جو بغوری چمان تپگا و تنٹ - پیر زال و چمانی دیما سیامے
مانشت - ناہانیں ترسے و آٹرا چاگرد کرت - گوستین ساعثانی
جوہرین یات لے و آٹرا تیلانک دات - بے دل و سرا جبر و
کرت و درائیت!
”گلی! او گلی!“

”جی!“

ترا واجہ توار و انت! پیر زال و کوٹھی و نیمگا دست مال رت
و درائیت -

گلی و سرپگ شر سوار کرت و دیم پہ میر و بان و ر و دگ بوت
آ ودا اولی رندار و گانات بلکن پیسر و ہم باز برشت ات

جی بیء بازیر آٹرا او دے رپتء روپء پء دیم داتگت بلے
 اے اولی برات کہ میرء آٹراوت توار کرتگت۔ گلیء دلء لرزگے
 چست بوت۔ پدا آٹرا ہمارو چے گیر آحت ات کہ میرء آٹراما ہی
 زاہء داتگت۔

گلی! منی کوٹھیء روپگے بن۔ ء آٹرا چو بغورا چارنگ ء تے
 ء دُن ء در آحتگت۔

”اے تہ صاف انت ہ“

گلیء نابلدین صیلےء مانتریت۔ آئی تجگ لوٹ ات بلے تھتء
 نہ کرت۔ روپگے شہ دستء ید بوت ء چم ء آزمان ء نیمکاچست
 بوت پدا آئی دست پہ روپکاچک کرت کہ دروازگا توار کرت
 شہ دروازگ ء توارا گلی پچلر زات۔ دیم ء گردینت تہ دیستے کہ
 دیا میر عطا چو بغورا غران ء آیان انت۔ آئی چٹانی تیر شنائیں
 روشنی چور وچ ء زیران گلیء بدن ء پترت انت۔ گلی شہ
 میر ء لوٹ ء سر پد بوتگت۔ آوتارا پہ آٹو کین وہد ء دیم پہ
 دیم بوگے ہترا تیار کنکات کہ میرء گترنگین پلنگ ء ڈولا
 آٹرا رپت ء بگل کرت۔ شیطان میر ء گردن ء سوار ات ہ
 گلی وتارا شہ آئی ترورین بازوان صلا سکنے جہدء ات۔
 ”من مران بلے اے ذلیلین کار ء ٹکنان!“

پیرین مرد آٹرا چو بغورا چارگات۔ شہ طیش ء آٹرا حیدے ء سر
زرت ات۔ ۶ شہ ترس ء زهرناکی ء گلی ء بدن چو گہری قہ ء لرزگا
ات۔

تو ہرچون کہ زور جن سئے جن بلے اے زور آوری ء شہ ترا
چھ دست نہ کپیت۔ میر ء درایت!
ہل سئے کہ من نزوران بلے پداہم من وقتی عزت ء جامگ ء داشت لٹان
گلی ء پستوگردینت!
ادا تہ ہرکے ہے گپ ء جبہ جنت بلے عزتے وقتی جاہا وشت ایت ء
تو کجام عزتے پرا بند ء۔ مول ء عزت! میر ء پہ تندی درایت!
آعزت سئے کہ تو گپ ء جنے! میر ء آتہ ہما شپے گروگ ء شہم ء گون
حیرت حیرت بوت کہ من نازانت سئے تان بلے پداہم من کامیات
بوتان۔

میر!

من اگہ نزور دل ء ببوتینان تہ من ہمارو ج ء پرشت ء پروش بوتان
کہ میر! تو منا مولدے لیکھے بلے مولد چوش نہ کپتگ

کہ ہرکے پہ دیم برو سین ایت!
بلے بے دتاینن پلنگ اٹت انی سراجک ء تگ ات۔ سردین لٹک
سئے مان گلی ء پیرین سینگ ء سرا ء تت۔ آچو کو دکین زہگا گون

بلوری ٹیریاں « بنہان » گون لیب ء آت ۔ گلی و تارا سست و
شت آت ۔ پیرین شکاری ء کک بردار گے تیاری کرت پدا اہک
دات ء دراہنتے !

« تی ماس ء ہم انچش بٹاک جنگ ات ! »
گشتے گلی ء ہے گپ ء انتظار ات ۔ پیشا آئی آڑا دگہ گپے موہ نہ
دات ۔ میر ء دپ پہ گپ ء تیج بوت کہ بارگین نالگے مان فنا ء
تالان بوت ۔ خنجر مان آئی کپت ء پترت ۔ بان شہ نامدارین میر
ء ہونان پربوت ۔ ء گلی شہ حویلی ء ڈن درشت ۔ ملنگ ء زابول
ء ویدیکہ آڑا پہ روگا دیست تہ وتی گپ ء را دراج کش ء کرت
ء دراہنتے !

« اون ! »

ء پدا شہ مزین دروازگا لوگا پترت ۔ حویلی ء قیامتے جہنگ ات
میر کوشگ بوتگت ۔ پولیس ء شہر ء را چاگرد کرتت ۔ گلی ء جہگا
شہ مہونک آئی سرا شکی بوتگت ۔ بے گلی نون شہ آبیانی دست
ء دراحت ات ۔ شہ بازین تگ ء تاج ء آئی جان ء بند بند
درد ء ات ۔ تن ء گزن ء شہ بے واک ات ۔ پدا آڑا شپ ء و
تہارین لاپ ء تہا ہنچش رپت ء جاگہ دات ہنچش کہ ماس ہ وئی
نادراہیں زہگے ء را گرین پیادانی تہا بڈب ایت ء چیر بدنت !

گلی اے شپ، راہ چونی روچ کرت اے تہ یک جتائیں
 سو، ہیاں گو شیت کہ آئی سمجھیں شپ پہ بے وابی، ترس، لرز
 سگوا زینتک۔ آخر بے وسانی دست دگہ چھٹے، رست کنت !

شالا قدرت پماہی ہریان ات۔ پیشا آٹرا زوت پناہ، رس
 ات۔ آگون دل، جیڑہان سر، پیٹال ات کہ شہ دور کاروان
 ، ٹے ٹنگو کافی وش، زمین توار، آحت۔ گلی، ناوسی، سرگ
 چندت، سر کرت، دیم پہ کاروان، رادگ بوت۔ تچان،
 گریہوان تان کاروان، سربوت۔ کاروان، کماش خدا تر سین مرد
 ، ات۔ گون سنگتیاں شور، صلا، رند وڑائنتے !

”اے بے وس، پناہ نہ دیگ مردانگی صلاپ، انت۔ باڈرنت
 کہ ما ابشرا پناہ بدہ ہیں !“ پدا کماش، آٹرا تسلاھی دات،
 وڑائنت !

”منی جنگ !“

”نون تو وقتی گوھرین ارسان تاوان مکن۔ من تان زندگان کسے
 تی، موو، ٹال، زوال کرت نہ کنت۔“ پدا شہ صرحین، پناہی
 ، ٹے کشتے، ٹال ٹے کرت۔ آٹرا کجا بٹے ہما ندرینت اش،
 دیم پہ وقتی منزل، روان بوتنت۔

انور، پس، کوٹنگ، گلی، جگے حال رستگ ات۔ آٹرا پس

ۛ مرکا شہ زیات گلی ۛ گاری ۛ تور نیتگ ات - انور ۛ ماس
 شہ وتی چاگرد ۛ جاوران دپیروش ۛ نکا سربوت ات - آٹا
 انور ۛ عہد و پیمان، گس واجہ ۛ مرگ ۛ گلی ۛ در ماندگی ۛ یاتان
 پیادانی باہوٹ کرت ات - انور ۛ آیکا شہ رند آ زیات ملور بوت
 ات -

انور پس ۛ پرس ۛ فاتحہ ۛ رو چانی گوازینگا شہ رند پہ نوکری ۛ
 ۛ ترا دگر شہرے ۛ شت اے نوکین جاہا آ باز ذوت گون ہلونک
 ۛ ہور ۛ تور بوت - آیانی وش ۛ عمان گون شہ پدار بوت - آئی مردم
 دوستی ۛ وش لسانین طب ۛ سوب ۛ ہلونک پماہی دوستی ۛ ہد واک
 ۛ تنٹ - غریب پروری آئی زندہ لیکو ۛ واہگ بوت ات - ہمیشہ
 آہر وہدان گون نینگار ان نشت ۛ پیاداحت - وپتر ۛ بابو ۛ چبرہ -
 ستی ہان گون آئی سلوک ۛ روپہ چو براس ۛ ات - آٹا عہدہ ۛ
 نام ۛ سرا ۛ بچپر ہر نیست ات - آئی نتریکا عہدہ ۛ منصب نینگارین
 پتو ۛ ہڈمتے وسیلہ ۛ ات بے اپسر ۛ اینر گمارین پتو ۛ نتریکا ایک
 نابودین اپسرے ات - آیان ۛ انور کدے گڈا گے ۛ دوست نہ
 ات - آیان وتی مجلسانی توک ۛ ہر وہدا انور ۛ ایرجت ات - آیان
 گشت ات

” مروچی ٹین زھگان ۛ اپسری ۛ سنج نہ جنت!“

”اپسرگون چبر استیہان بہ تدایت تہ و پترانی نظام چون برباد نہ
بیت۔“

بلے انور شہ! ے گیان بے تیارات آٹرا براسی، ھمدلی شہ درستی
منصب، ھمدان دوست ترأت۔ آٹرا ھلونک، شہ کان، پیگورانی
پرواہ نہ ات۔ آٹرا گلی، ھر، نوین رشن ے بخشات ات۔ آہہ
مزن لیکھی، دور جستگ ات۔ آہہ آٹرا کسے، سدو سمات تہ آگلی،
گلی، جو رین یات، تنت کہ شپ، روح آئی سرا چو بٹھامی ھورا
شدگا، تنت۔

گشت! و ہر پٹانی درمان انت۔ آہہ و ہر پٹانی درمان ہر بیت تہ
انسان، زیمی ٹین دل، را، پیچ تاگت ہر بیت۔ پماہی دگینا تہار بہ
مانیت۔ آہہ انسان گون و ہر، بالا دا ہمت ہر کنت تہ المی انت کہ
آقنا بیت۔ گلی ہم انسان، ات پیشا آٹرا شہ و ہر، بالا دا گون
ٹہگ، ابید دگہ وس، نیست ات۔ پماہی غمانی گیرام، بے جیال
کنگ المی ات۔ پیشا آئی نارواہین دگینا، غمانی گیرام بے جیال
کتے جہد کرت، نوین زندہ، ے ابتدا ے کرت۔ وتارا گون کارے
گلاٹش ے کرت۔ تان ذی آبرز، بلندین حویلی، دودانی پابندآت
مرچی اسپتین تہوہنی خدمت کارمی، گون گلاٹش ات۔ آصہ
استالانی در آیکا گون بیدار بوت ات، نیکو کارین کماش، تان

ہے پھت انت - ایندگہ کاریہانی ہمرای گون پہ کار ء شت - وڈیرہ
 ء ڈکاریانی لاب ء گون گلاٹش بوت ات کہ وڈیرہ گون سنٹان پڈر
 بوت - کاریہان ء چارت ہے ء پڈرا گلی ء کراتان شترین ساطتے ء
 اوشتات - وڈیرہ ء گزنیں چھانی توک ء گلی ء صا شہم ء پتروشد
 ء دیست کہ مدتے ء پیش میر ء گزنیں چھانی توک ء دیستگتی ہے -
 ء پڈرا آئی گیسارت ہے کشت ء درائنت!

”اے خدا! منا تو کئی گنا حاتی سزا ء دیگا ہے؟“

گلی ہے پڈر ءھیلاں گون سر ء پیٹال ات کہ وڈیرہ ء اسپ ء
 شدگ ء جت - چابک ء لے تو ار کرت ء اسپ ء تالانی تو ارمان
 فضا ء تالان بوت - پہ گلی ءھیلا!

”اے چابک آئی سینگ گونشتان روسینان ات!“

آئی زبھی ٹین دلا شہ بارگین درد ء چست بوت ء پڈرا سچھین شپ
 ء آئی تر سنائین واب دیست ات - صہب ء مہاہ وہدیکہ آئی چم شہ
 واب ء بیچ کرت انت ہہ کاروان ء را پہ لڈگ ء دیستے آٹرا
 دل ء وار نہ دات ء شہ کماش ء حبستے کرت -

”بابا! شما پرچے لڈگاٹت ہہ ء کماش ء خامشی گلی ء حبستے پسو
 ات!“

کاروان منزل بُر آن دیم پہ نوگین جاگے ء روگات پڈرا آنوہن

دُیہے ء سر بوتنت - تمبواش مک کرتنت ء پہ لاپ ہ شواہز
 ء سرہ سر بوتنت - اے نوکین شہریے ات کہ آبات بوگات - اودا
 نوکین بان ء بادگیر اڈ بوگا ء نت - دومی روح ء آہم ہاک ء
 حشے چست کنگاگون گلاش بوتنت - مہلونک ء آیان ء چاگرد
 کرت ات - یازینے چہ مان زالبولان ء سکت ہ نت ء یازینے
 آیانی نادسی ء سرا بش بش ورگات کہ شہ اولس ہ نیمگاتوار
 ہ چست بوت !

» گشت کہ مرد جفاکش انت بلے اے جنیادمان مردانی
 باج برنگ - پجارت ! اے تہ چون جفاکش انت ؟ «
 » جفاکش ؟ ! «

» نہ ! گرنگ ء درمذگ بگش ! « دگہ مردے ء دڑائیت -
 آئی وتی منطق ء راتانسر کنگ لوٹ ات کہ زھکے ہ گیر ہگ ء
 توارا شہ آئی حبال تامور بوت - دیر نہ گوہست کہ ذالبولے ء
 تھکاری چگل دات ء دیم پہ تمبو ء تچان بوت - شہ دومی نیمگا
 دگہ زالبول ءے توارا حت -

» مروردا ! «

منی زھگ ء پچارے ء گون !
 شہ تمبو ء جگ ءے توار ء گون دگہ زالبولے ء تھکاری ایرت

ء چو گنو کا دیم پہ تبوءء تچان بوت !

جنو ! شاہ مراد ء ہم درمان بدہ یے گون !

مہونک پیدا کاری بہانی نیمکا دلگوش بوتنت ۔ تھکاری چست کنوین
زالبولان ء چارگا ء تنہ کہ سہرین کار موٹل ءے آیکا شہ ہیال
اش بھر بوت ۔ تنگوین مردے شہ کار موٹل ء ایرکیت ء مزدو کاران
گون تران ء لگ ات آ مزدو کارانی مژء باروا جست ء پرس ء ات کہ
گلی شہ تبوءء درکیت ۔ چم ء پت تنگوین مردے ء کیت انت تہ پد
بشت تچان بوت ۔ آ تچان ات کہ کماش ء چڑ کہ کرت !
”گلی ! او ! گلی !“

تنگوین مرد جمد بوت ء پہ هلا هوشی دیم ءے گردینت نہ دیستی !
کہ دیا !

شررین جنکے اوشتاگ ۔ آئی شررنگی چپڑ جنوین گدانی ہا ہم
سہرات !
”جنب !“

”آئی گارین زندء ہرء آسر ! دیا اوشتوک ات ء تنگوین مرد
ء پہ هلا هوشی توار کرت !
”گلی !“

”حویلی ظلمانی منا انچو سزا مدے کہ زندگ مانت ہم کنان“

سنگانی سر، ہون

کہن ء را کورے ء گیتنگ ! کورک تان پروشنگ ہ بیت۔ آپ آرگ
بنہ بیت !

بلے اے کورکا کئے بو پروشیت ؟

”من یا تو !“

تا کو بشام ء آئی سنگتان پہ اے کورک ء پروشنگا مزین جہد
ے کرت ات۔ بلے کورک ء پروشنگ آئی تنورین دستانی
وس ء شہ دن ات۔ آئی ٹیکم ء کوڈالانی تیزین دپ بازہ بران ہے
سیکیں کورک ء آماج بوتنگ ء تنت۔ نوڈی ٹیکم ء کوڈالانی دپ
ء تیز کنگا شہ سوکی بوتنگ ء تنت بلے کورک ء ! ”انگت پروشنگ
ء نام نہ زانت !“ یک نیمگا سکیں کورک ء ہستی ء دومی نیمگا آیانی
کو لچگیں دست ء تنت۔ آیان برے کورک ء را ء برے وتی کو لچگیں
دستان ء چارت ات بلے گشنے !

”کورک آیان ء چم سہر پیش دارگات !“

آشہ کار ء بد دل بوتنگ ء تنت۔ آئی انت کہ ما کہن ء دیمابروین۔
اداشہ آپ ء گوازینگ بازہ مشکل انت۔ ما پہ آپ ء آرگا عمرے گوازینگ

بلے پداہم ے مراد ء واہگانی تلوسی آسرہ بیت ! ناگو بشام گون سنگتان
تران ء ات !

کہن ء دیم ما پچبرہ گردینن - ما ایشی ء را حمیداشتہ گوازینین - اے
کورک تان کہین ے دیم اوشت ایت ! نیم عمرین مرد ء گٹ ء توارات
”براسان !“

شما بے پاڈگ و ہد ء تاوان ء ات - اہ اے کورک بوپرشتین تہ دیری
پرشتنگ ات اے کورک چش کجا پُرش ایت - ہنی صیر ء بزور
ات تہ شر ترانت - شما گوک ء بوکش ات - شہ صیرات ہر مشکل
آسان بیت

ماکساین زہگ یے تین - لیب ء گوازی ء پہ مرادی یے تین - کہن
ء تہگ ے لیب جاہ ات !
ہما تہگ !

کہ شہ چاتانی در کرتلین ہاک ء سوب ء جوڑ بوت ات ! ماہودا
نشنگ ء لیب ء یے تین کہ نیم عمرین مرد ء توارمان ے گوشان پکت
ماپہ زہگی جاگہ ء پکر کرت !

”اگہ اے نروین دستان جواب دانگ تہ ے محکمیں باسک کجام
روح ء درمان انت ؟“ ء پدا ماگوں وت شور ء صلاح ے کرت
”اگہ ما اے سکتن کورکا پیروشین تہ چے بیت ؟“

پدا ما روژ نائين روچ ۽ بر نشان ۽ چارت که شه رو هدرت ۽ نيمگا
 شم ۽ اتنت - کهن ۽ بنره هم رو هدرت ۽ نيمگات ماديم روژ نائين
 روچ ۽ نيمگا ترقيبت ته ديسين که پير ۽ عاجزين مرد پڙ و رين گوک
 س ۽ را تيلانک ديان ۽ ارگانت گوک ۽ ديم رو هيرکت ۽ نيمگا
 ات هلوک په مزن جنجالي آڙا واپيتگ ۽ جهدا ۽ اتنت - گوک ۽
 تردين لکت آياني دپ ۽ ديان لگکا ۽ اتنت شه تردين لکتان آياني
 دل آپ بوگات - گوک ۽ لکت شاني مارا عجب لگکا ات شه
 کودين زهنگاني نيمگا هندگ ۽ هک ۽ توار ۽ رست - گهرام ۽ اها که
 نوک بروتن ۽ شنزگا ۽ اتنت ۽ دتي محمين دست چست کرت انت -
 گوک ۽ راگردن پر وش س ۽ کرت ۽ دراييت ۽

” هيرات ۽ گوک ۽ چش واپيت ۽ ! “

شما په هيرات ۽ هدرتاک ات بے من شمارا گشان که هيرات ۽ و هدرت
 انت ۽ او هدرتنگي ته تيلگ - ياد ات که شما شه هيرات ۽ پيسر و تي
 تنگوئين پچاني بزين باسک چچکا ستين انت ۽ آئي دتي خمين دستان
 ۽ چست کرت ۽ دراييت ۽ !

ما در ۽ هندگا لکت اين حال که ماگپ ۽ سروبن ۽ شه چچ ۽ دول
 سرپديتين - ما په نازانتي هند ۽ تکت بے پيرين !
 ۽ ان ! آياني ديم ۽ تب گشت - ديم اش چو تاگ ۽ سياه بوت - آياني

چخانی مرتگین آس ء ” پر آن ء شہ ناوشی ء ءے تریو نشکے پدربوت
 ے بدتانی پٹ یاد آحت انت گوک ء گردن شہ جون جتابوت ات
 آئی تازگین هون مان گل زمینے سرا چکا ء تنت . سنگ شہ صوتانی
 سوب ء سہر تر ء تنت مار صیگن هونان گون لیب ء ایئن یک
 وش کپتن پچکے ء گون سنگتان توارہ کرت !

” بیانت کہ هون ء جوئے تاجینین ! “

بلے دیر نہ گوشت کہ هون هشک تر ء تنت ء سنگانی رنگ سیاہ
 بوت . گل زمین ء هونان ء چو ڈین زمین ء چنش ات . نون ما
 را گون سہر ء سیاہی هونان خاصین تب ء نیست ات . نون ے چم
 لبس گون گوشت ء سک ء تنت کہ کدین وند ء ہر بیت . گوشت شہ
 پوست ء جتابوان ات ما گوشت ء تاز بندی ء تین شہ مدے ء ما
 گوشت پہ چم نہ دبست ات . سائے ء پیش ماسی کیوت ء پرس
 ء فاتح ء ما گوشت چشتگ ات . ے چم پیرین مردان ء سک
 تنت . کاریج ء تیزین دپ گوشت ء را بر آن ات . گوشت وند وند
 ایر بوان ات یک وندے شہ درستان مسترات . گوشت ء نریکا
 اوشتو کین تنگوین ورناء ” گہرام “ کوکار کرت ء درائینت !
 ” مکار ء دروغ بدان ! اللہ ء صبرات ء پہ دلکشی گیشین ات ! “
 آئی چم چوانار ء سہر ء تنت صغیش گندگا آحتک کہ شہ زهرتانی

ءِ سوب ءِ آبیانی ریشان برو سین ایت۔ آئی چمان شبہ ناوشی ہائے
 سہرہون در بڈات دپ ءِ پ ءِ شبہ اسپتین گجے ءِ سر زرت
 ما وتی وتی گوشت ءِ بہر ءِ پہ چم چار ءِ تین کہ تنگوئین ورناء ءِ چو
 لبر ءِ دریشپ ات۔

” اے شما چھے کنگارات!“

”یکم تنگوئیں ورناء دست ءِ ات آتہ وندابے نیاز ات۔ آبرے
 آیان ءِ و برے مارا چارگات پدا آئی لٹانی مہر پرشت ءِ
 دل ءِ جاہ دانیں واھگان ءِ درشان ءِ کرت!“

”تچگ ءِ ہبالا شبہ دل ءِ درکن ات۔ تچگ پہ مرد ءِ زیب ہ
 دنت! ءِ ءِ ہان! گوک ءِ گوشت ءِ گون انجو دوستی ہ کن
 ات کہ دست ءِ دل پہ کار ءِ ہ گرانٹ۔ اے گوشتان ہمایانی
 سپردا بہ کن ات شے بنگوئین دستان ءِ گوشت ءِ چیلینگ ہ
 برازیت!“

ابا! منی تنگوئین بچ!“

ایشان نون دم برنگ۔ بانڈ انت کہ نون شما دیم بکنز ات پیرین
 مرد ءِ گٹ ءِ توارات کہ آٹرا تنگوئین پتانی وت رُ دین واھگان
 گٹ گیر کرت بلے پدا ہم آئی وتی لپ تانسر کرت ءِ درایت!
 ”اے کورک شے باسکانی ترندی ءِ چکاسگ لویت!“

ۛ پڊا ٿيڪماني ٿڌڻ لڳا ڪون ما پچلر زتين۔ ماشه آيا في وت ساچين
اٽڪل ۛ دليلان بے پروا ۛ ڪون ڪار ۛ ڪلاٽش ۛ تين۔ ماشه سمجھين
جاور ۛ حالتان سر ڀڏ ۛ تين !

” ايشي ۛ مے سر ۛ هم حق است انت بانڊ انت ڪہ ما ۛ مے بزين ڪورڪا
ٻيروشين ۛ وتي زند ۛ واھڪان سير آپ ڪين۔ ماتان ڪڍين آيا في
پونر ۛ باھوٽ بهين ؟ ،، ما دراهينان درائنت !
گورتيچ ۛ سار تين گوات ڪشڪاٽ۔ آئي سار تين اثر ۛ شہ مے بدن
ۛ هون هشڪاٽ۔ ما گورتيچ ۛ ديماء جز ۛ تين بے گرام ۛ هڪل
ۛ شہ ما سار تين گوات ۛ مارگان بے هيال ڪرت ۛ ٿيڪمان زور ٻر
دات ۛ ڪورڪ ۛ پروشڪا ڪلاٽش بوتين۔ مے زحمت ڪشي ۛ هيڊان
شہ گورتيچ ۛ زور سست ڪيت۔ چوناه گشت ڪہ گورتيچ نہ زانت ڪہ !
” ڪئ ميسر چاڪر انت ! “

بے مرچي ميسر چاڪر ۛ سولين پسڪاني زحمت ڪشي ۛ سوب ۛ شہ گورتيچ
بے واراٽ۔ آيا في برهنگين بدن ۛ شہ هيڊ چتران ۛ تنٽ۔ آيان ڪورڪ
ۛ ڪپ پروشتگت آپ شہ تلارين ڪورڪا در بڙان ات ٻيرينان
اٽرا هيڊات ۛ برکت ليکھت ۛ چاڪر ۛ زحمت ڪشين پسڪان
وتي محڪين باسڪاني آسر ! نون آيا في هيڊر چيڪاني آسر ڀڏر بوتگت
واھڪاني روڙنائين چراگ روٻڪ۔ بوتگت۔ ڪاريگرافي نيش مان

تلا رین کورک ۽ بدن ۽ ایر پترنگ ۽ تنت - نون روژ تاہیں منزل دیا
 ات ۽ تنگوئیں ورنہ اتر اسجھینان ۽ روان ات - آہر صعب و شبوئیں
 پل ۽ مان گل زمین ۽ کڈ کنگات بلے ہر ۽ ازلی ٹین دژمن !

” ویشین زندہ ۽ آسر ۽ چون سگ انت ! “

پیشا آیان و شبوئیں پلانی روسینگ بناہ کرت بلے گہرام ۽ وتی کڈ
 کرتلین پلانی رکھینگ ۽ فیصلہ کرت ات - آئی ۽ و شبوئیں پلانی باگیچہ
 ۽ را سنبینگ ٹولت - آئی ہر ۽ دژمنان ۽ تاجینگ ٹولت بلے ہر ۽
 دژمن کجا سگ انت کہ ہر تانسر بہ بیت - پیشا ہر ۽ بدواہین دژمنان
 اتر چاگرد کرت ۽ اتر اوت ساچین بدگمانیانی آماج اش کرت گل
 زمین ۽ رنگ پدا بدل بوت ہون ۽ ہاک ہور تر ۽ تنت - ہون
 سنگانی سر ۽ لبش لبش وراں تچان بوتنت سنگ شہ ہونانی سوب
 ۽ سہر تر ۽ تنت ۽ سہرین ہون تپگالکت ۽ تنت نون اے رھینگین
 ہونانی سہری گار بہ بیت - آہون ۽ ٹے توک ۽ کہ زحمت کشی ۽ حید
 ۽ ارس ہور بہ تر انت آہونانی آسر چون گار بیت - آہون چون
 سیاہ مانت ۽ گہرام ۽ ہون نون ہیچبر سیاہ بہ مانیت پرچیکہ
 آئی ۽ ٹے توک ۽ !

” ہون ۽ حیدرچی ۽ آمیزش پدر “

انت !

ماہی خانہ

زر، سرمستین چول سرلیٹان، تنت، مہلونک آیانی نیام،
لیب، اتنت!

چول! زری چول! کہ۔

چو فہیدہ، واھگانی ڈولا بش بش وران، تنت۔ آتیاب
، کرا اوشتوک ہڑین چولانی چست، ایر، چارگات کہ
شہ زر، حلہین لاپ، درانگازی، اتنت تیزین چول نزور
تیرینان، چیرتیرینان دیما کنزان، تنت فہیدہ، تان نشرین
ساعتے، بے نزارہ، را چارت۔ واھگانی ہڑین چول بے شہ
آئی ماروئین دل، چست بوت۔ آٹرا نگلیں پکریے، چاگرد کرت
ملور، پکر مند بوت۔ آئی ملوری دزگہاران سگت ہہ کرت۔ ہہ
آیان شہ یکے، فہیدہ، سریک، را چکت، درائنت!
”فہیدہ! او! فہیدہ!

دزگہارانی بے موسمین چرکہ، شہ آپچلرزت۔ ناوشی، ٹے ناگوارین
اثرے آئی دیم، شہ پدربوت!
فہیدہ! اے ترا چئے بوت؟ اوشتوئین جاہا تو چئے واب گدگائے؟

اے واپ گندگ، جاگہ نہ انت۔ مہلونک اداپہ دل بہ سہرائینگا
 کیت۔ میشنی زندہ، غم، گدڑ تہانی سہارینگا پہ کیت، تو۔۔۔
 ملور میو! منی ساہ، بدل۔ بچار کہ زر بہ سار تین گوات چون
 وش کشکا انت۔ بگند کہ اے سار تین گوات چھے گشیت! بلے ترا
 شہ تیلیں پکران مہلت بہ بیت تہ تو بزانے۔ من گوشان! گون
 دل، جیڑ ہان گون ہہ کپ کہ اے دل انسان، دژ من انت،
 دژ من، پتہان ہہ زور کہ دژ من تہی ہستی، گار کنت۔ آہمیدہ،
 طہ ککلی کن انت۔ دژ ہارانی بازین کطیان شہ آئی خورین بشخند
 گے جت، درائنت!

شامتی پشت، چیا کتگ ات؟
 ابیدے، تو اے وہ چون گوازیت۔ آئی دوسترین دژ ہار، آرزو،
 آئی دلیں مودان، چکت، درائنت۔
 بچار کہ!

مہلونک چون گل، شات انت۔ زہگ چون گلا انت۔ بچک شنزارگا
 انت۔ آیانی شنزارگان شہ واپن دل آگاہ بنت، تو گشے! کستے،
 پرس دانشگ؟

ہان! من پرس دانشگ۔ برو ات وتارا گون من پرس ہہ کن
 ات۔ من گوشان۔ برو ات۔ ہرچی کہ شے دلا سبجیت، بکن ات

آئی سہرین رومالے، گون دیم، ہید پیک کرتنت، دراہنتے !
 ”منی دگنیا چون شائیکان ات۔ زرد، ڈولا صاف، چولانی ڈولا
 آجوات“

بلے مرچی من ادا چولانی آبقراری، نگندان کہ منی واہگان چیر
 بتریت۔ مرچی من ادا وتی زند، چولانی آجڈ بگان نگندان کہ ایچ
 آیان جہان سہرایت !
 ”منی دزہاران !“

شما چے زانت کن ات کہ من مرچی ادا چے مارگا آن۔ شما ہے
 گوش ات نان، کہ ماچو نیں گنو کے، گون دو چار کیتین بلے
 شما نہ فہمت کہ من ساحتے، رند روچ، نیمگا
 دست ٹال کرت، دراہنتے !
 ”پچارات !“

کہ اے روچ چون ملور انت۔ اے روژنائیں روچ، ہستی
 چون ایر بڈان انت اٹراے دگنیا، یدہ دیگ چون تورینگا انت۔
 من تہ ہنچش مارگا آن کہ مے زند ہم صے روچ، ڈولا گمران
 ، زرد تران انت۔ شما وشیانی کپ، جن ات۔ من، اے بے
 دودین وشیانی چے گرز۔ من، اے اسپ سوارانی متیان
 گون چے گرز۔ منا مہلونک، ہندگ، توازانی چے گرز۔ اے

تہ ہتو مندانی وڈ ۽ پیہم انت۔ منار یکانی سر ۽ تندو کین لو فرانی شترا
 رگان گون چھے گرز۔ اے تہ متی آرام تبین پس ۽ پیرکافی نشانی
 انت کہ تان ذی اتار کلی ۽ پشت ۽ کپتنگ ۽ تنٹ ۽ مرچی متی ۽
 تئی پشت ۽ کپتنگ ۽ شنزار انت۔ ایشان ۽ وگرے دل آزاری
 ۽ شہ ابید دگہ چھے سپنج جن انت۔ اے ناو سانی دل ۽ گیسار تان
 چون مارنت۔ ویدیکہ اے مے صکار بوت نہ کن انت تہ ما ایشان
 ۽ پرچے پچارین۔ پہ چارگا شائیکانین جہان مے کپتنگ۔ ما آیان
 پرچے بہ چارین کہ !

”دروکی دانگان شہ سینگ اش ریم کپتنگت !“
 اودا ! پچار ات ! آپولانی نیمگا پچارات ! ابرھنگین بدنان شما
 چون گدات کہ آیانی دانگانی ریمان شہ زر ۽ رنگ بدل بوگا انت
 اے ہم ہمے دگنیا ۽ ساہار انت۔ من اوٹسکتگ کہ مہلونک دگر ۽
 ریشان واد برشانیت بلے اے بے وس کجام حساب ۽ انت
 کہ گون وتی جندے دستان زیمی ین سینگان واد برشانگا انت۔ منا
 تہ اے ڈولین وشیان شہ بیم کیت۔ من اے ڈولین وشیان شہ
 جہگ لوٹان۔ ادا چھے است ؟
 ”ادا تہ شور انت شنزارگ انت ناچ انت کشی انت !“
 بلے ایندہ نیمگا ! ”ناوسی انت لا چاری انت غم انت فکر انت !“

اَہ تو شہ شور، ہنگامان اینکس کدی، تنے تہ مارا پرچے
 ہماہ کرت، اورتے، چے ترا پہ گپ، تران، دگہ جاگہ ٹے نہ
 میت، آرزو، درایت!

”آرزو! او! آرزو!“ دگہ دزگہارے، آرزو، نیمکا چارت،
 درایت!

مان چھے،
 شما منی دردانگا پرچے تنگ کنکات، ائی ہمیدہ، نازرین لنگان
 کتاب دات، درایت!

”اے آجویں موسم، ساعت! بلے کہ ادا نہ انت!“ انا گاہ، ہند
 کافی توارے رُست!

”منی نیکن پنت، بزور، ائی ایگ، ہیلا شہ دل، درکن۔ ائی کہ
 ترا شوہاز انت۔ مشکل انت کہ ترا ادا دست بہ کیت؟
 ”شوہاز؟“

مناکئی شوہاز بوت کنت شوہاز تہ ہما بکن انت کہ آیان، زندے
 است۔ من تہ وت یک گارین زندے آن۔ یک گارین زندے،
 را چھے شوہاز بوت کنت۔ شوہازی ہما بہ بنت کہ پہ وتا جواہین
 زندے کند انت، منی زند! یک گسارین زندے! منی زند!
 ہما ماہیانی ڈولا انت کہ بلوری تابوتانی تہا بند انت، شہ

وٽي شاھگانين جھانء گستاڪينگ انت۔ راستي ته آشه وٽي
 شاھگانين دگنياء دور تا چينگ بوتگنت۔ شينگاني تها بندء سا
 رينگ بوتگنت۔ په آيا في ماترا بلوري گس اڏديگ بوتگنت بل
 اے براھدارين بلور آيا في کجام دردء در مان بنت به آء و
 بند انت۔ گلاميء تا بوتان بند انت بلے بگند کہ !

زرء آجوتبين اے ماہي په وٽي آجوتئيء ماترا چون جھد
 ء انت۔ آبلورء ديوالان گون چون سرميڏينگا انت اگه ما ايشاني
 جھدء کوشستاني معنيء زانت به کينن ته هيرء اوشيت بل
 مانا سرپداين ما ايشاني هڊونائيء جاوران همت به کينن۔ مني
 هيالا !

” اے په زرء آجوتئيں زندء هڊوناک انت !“
 ”زرء !“ کہ آيا في زندء مراد انت بلے اگه کستےء را وٽي ته ليکوء
 مترلء باروا آگهي به بيت ته آدوميء جھدء کوشستاني مطلب
 ء جوان زانت کنت اگه ماسرپدا آن کہ سرپدا آن بلے مني هيالا !
 ” اے ماہي !“

سرپدا انت کہ اے بلوري گس مے مترل به انت بلکن مے مترل
 شاھگانين زرا انتء مارا شه آجوتبين زرء چاگردء گستاہ
 جتا کنگ بوتگ پميشا آگون بلورء ديوالان سرميڏينگا انت

شالا تنگی در ہاشہ و قی زندہ مرادان آگاہ بہ بنت ءاگہ آدرہ

سرید بہ بنت کہ ہے !

”آجونی !“

پلگ بوتگ مارا شہ شائیکانین زر ء جتاکنگ بوتگ - مارا شیشکا

نی تہا بندکنگ بوتگ تانکہ ما و قی شائیکانین جہان شہ بے ہیال

بیان - مارا بلوری سانکطان گون بندگ بوتگ تانکہ مہلونک امارا

پچارایت ء شاتکام بہ بیت . آگہ آدرہ چش سرید بہ بنت

تہ شالا کہ اے بلوری کس آیانی گلائی زورامہ سگ انت !

ماہی چون کیز بوت کنت ؟ تو چونین بے معنائین صبر کئے ؟

آئی دزگہارے ء پہ تلوسی وراثینت !

ہاں ! آکیزی انت - آکیزکنگ بوتگنت تانکہ ما آیان پچارین ء

دلوشی بکینین بے آدلے کہ وت بے معنائین رہیدگانی تابوتان بند

بہ بیت تہ آدل چون آیان ء چارت کنت !

”من گندگاٹن کہ !“

اے ماہی منی پیمین کیزی انت نون شما وت بگوش ات کہ یک

کیزبے و قی ڈولین کیزیہے ء را بگندایت تہ چون وش ء شاتکام

بوت کنت !

فہیدہ ء و قی ملورین دل ، واھگان درشان کرت - آئی

دزبھارانی دیم ۽ تب گرد گات ۽ آہمیدہ ۽ پیما ملور ۽ تنت - آتہ
 وئی چاگرد ۽ بد دل ۽ تنت - آیانی زانت شہ فہمیدہ ۽ ہبرانی سوب
 ۽ وڈ ۽ تگ ات ۽ پدا آیان شہ یکے ۽ وڑائنت ات
 ہان! فہمیدہ! تو راست گشتے!

گشتے فہمیدہ ۽ را دل ۽ وارہ دات ۽ آ پدا تران ۽ ات -

من ادا بجین انتشارے نگااون - ادا جلونک انت - ادا
 هوٹل انت وش بوئیں پل انت باگ ۽ باگیچہ انت - نرم نرمین
 ریک ۽ تیشگانی تہا بندین ماہی انت - ادا یب جاہ ۽ الیکر
 ۽ موٹل ۽ ریل گاڑی انت - بے لے دراہا پہ کئی ہاتر ۽ انت - پہ
 منی ہاتر انت یا پہ تئی ہاتر انت ۽

لے ہن پہ منی ہاتر ۽ انت ۽ ہن پہ تئی ہاتر ۽ انت - لے دراہا پہ زر
 ۽ ہاتر اڈ دیگ بوتگنت - لے دراہا زر ۽ یب ۽ تماشہ انت کہ گون
 زرے چگل دیگ ۽ گردنت ۽ زر ۽ ہلاسی ۽ گون اوشت انت
 چے ماہم پہ ہمیشانی ہاتر سرگردان بہرین ۽

انہ!

ماہ چشین زر سازین بتانی تپگا سر - وان بہرین پرچہ متا
 سدک انت کہ لے پہ بے زراتی واستہ ہن انت - لے دراہا یب
 ۽ تماشہ انت کہ پہ زر دارانی دلوشی ۽ ہاتر اڈ دیگ بوتگنت!

بچارہ!

ایک بے زرین برات ہے!

چون یہ ہیرانی ایکڑک، مولان چاریت، اگہ ایشی، کیسگ،
زر بوتین تہ اے چون ملور بوتگت۔ اے چون سوار نہ بو
تگت!

بچارہ!

آگو تڈین زھگ چون گلو تگی انت۔ آئی پس چون لا چار انت
منی ہیلا شما بے وسین ماس، کیسارت تہ او شکت انت۔ اگہ
شما طلائس ماس، کیسارت بہو شکیتنت تہ شما صیجبر تہ گو شکت کہ
ادا انسان آجو انت شما ادا، مچی، گند انت تہ کش انت کہ مہوتک
آجو انت۔ وش، ایمن انت بلے شما سرپد تہ انت، من شما را سرپد
کناٹینگ لوٹان کہ!

اولس، بازی، مچی، آجوئی، وشین زند گو شک تہ بیت۔ ادا تہ
مصر، بازارے لگتگ، یوسف!

اے بازار، ہرچ ییلام بوگا انت۔ گلامین یوسف شہ وقی ڈیہ،
وطن، اڈن دژ منانی گورا۔ ہا ہا بوگا انت۔ خریدار وش انت کہ آیانی بولی
کامیات بیت، آ یوسف، مالک بنت بلے یوسف!
”گلامین یوسف!“

سرپرانت کہ آ بس یک گلام سٹے ؟ گلام ء را پیچ زندے نیست
 ، آپہ جوانی پوہ ات کہ !

منی شرنگی ء ہریج نیادے بندگ بہ بیت آپد اہم گلام ء لیکھگ
 بیت ء اٹرا گلام ء سٹے ڈولا چارگ بیت۔ مصر ء سوداگرانی واستہ
 آہر چون کہ پرکشش بہ بیت۔ زینجا ء واستہ آہر چون کہ شرنگ
 بہ بیت بلے پد اہم گلام انت ء گلام ء لاچارین اولس ء تریک ء
 ا گلام ء بے وسین بنیاد مٹے لیکھگ بیت۔ ہما گلام کہ !

” شہ و قی ڈیہ ء وطن ء جتا “

- بوتگ -

سگ ۽ نادان

سگ!

واجه ۽ وقادارين سگ!

واجه ۽ چاشني ۽ هشين تانافي سر ۽ زندگين سگ!

هون وار ۽ مردم ۽ لوکين سگ! يرز ۽ بلدين بادگيراني پيا سپاين
سگ - شيوارين سگ! شه گڻ ۽ زمري لان آزات برترين ڏک ۽ ڏن
در آحت ات ۽ ميتگ ۽ ايندگه سگان ۽ ميچ ۽ ڪرت ات ۽ راز

داري ۽ تران ۽ ات!

مني پاد برنش اڇو ڪه آياني گوشان ڪپت انت ته چو هون وار
بين گرڪ ۽ ڏولا گران ۽ دور جتان مني نيمگا آحت تنت نون مني
چپ ۽ چاگرد ۽ سگاني ٿوئي ۽ ات لاگرين ڪچڪاني نيام ۽ واجه
۽ پٿورين سگ ترڏ گات شالا به اے غريبان ڪچڪ به بنت
غريب ۽ نيزگاراني ڪچڪ!

ترور ۽ لاغرين ڪچڪ - گزن ۽ نحوست ۽ شه ڪوهنڌ ڪنوڪين ڪچڪ هه
سگ!

ڪه اڳه گس ۽ ۽ ڊپ ۽ سرب ڪش انت ته نيڪين ملاڪ وٽي رحمان
اودا سرب ڪن انت ميتگ ۽ اے ستهجين سگ ائي بدين سو جاني همڪار

ٻٽنت - آدر! مني رندء ڪپڻگ ٻٽنت مني هستي ٻٽنت گونشاني چيلنگا
 په هڊوناک ٻٽنت من آيان ٻٽنت مهرديگ لوڻ ات بله آچو صون
 وارين گرڪ ٻٽنت مني رندء ڪپڻگ ٻٽنت په مني هستي ٻٽنت تازگين هڊاني
 چيلنگا دورجان ٻٽنت آيگ ٻٽنت واجه اش وش واب ٻٽنت نيليس ملاڪ
 آيانى سرء رحمتاني هور گوارگا ٻٽنت ٻٽنت ٻٽنت من!

په وڌي لڄ ٻٽنت تهارين رندء!

نوشت ٻٽنت شيلنگين ترپاني ترارگ ٻٽنت ترا شه برزين بادگيراني ڪرء
 گوارگا ٻٽنت تان مني آيگ ٻٽنت وشيا في ازلي ٻٽنت ڌڻ من جه ستر ٻٽنت
 آيانى وگ ٻٽنت لڄيس شپ ملنگاڪاٽ ٻٽنت من په بے سڌي پشت ٻٽنت
 ڪنزان ٻٽنت تان - آ مني پشت ٻٽنت غزان ٻٽنت آيگا ٻٽنت بله نون آيانى وگ
 ٻٽنت سست ڪپڻگ ٻٽنت ٻٽنت من شه دور آيان ٻٽنت چارگا ٻٽنت تان!
 پڙورين سگ ڪلونزان ٻٽنت واجه ٻٽنت فصيل ٻٽنت نيمگارو گاکاٽ بله ايندء
 سگ اٽل اوشتوڪ ٻٽنت ٻٽنت - ميگ ٻٽنت گونگ ٻٽنت ڪو لڄگين سگاني شگل
 مني ديماناچ ٻٽنت ٻٽنت - مني دل ٻٽنت جيڙه شه آيانى بيم ٻٽنت گگ گيرات
 آيانى تازانتي ٻٽنت جاوران مناتورينت ات پڊا دورين هيالء ٻٽنت مناچارو
 ڪرت!

اگر من ايشاني ديماناچ ٻٽنت نان دور بداتين ته شالا لے مني رندء
 ڌڻ من به بوتينست - مني هستي ٻٽنت چڪ ٻٽنت بوس ٻٽنت به لگيتنت - لڳ

سرینان منی ہدنت ء بہ لگیتنت منی چپ ء چاگرد ء بگشیتنت بے
من پداگون وت سوال کرت !

شہ سگ ء ونائے دارگ کجے ترانتکاری انت ء چھے تو ترانتکاری بے
گونین تران شموشتنت ء آیان نہ گوشتگ کہ ء

” سگ ء ٹک تان ہزار سال آپ ء بہ بیت پداہم راست نہ بیت “

چھے سگ ء دیا ہرکس لنقہ ء تان دور بدنت نہ ہماقی گلام نہ بیت ء چھے
سگ ء بار و اچش مشور نہ انت ء کہ ورگ ء ادانت بے وکگا واجہ ء
گانت ! اے نہ ہما دولت انت کہ ہرکس دست ء اے سر ء ایر بہ موثیت
تہ ہماقی گلام انت آئی پشت ء ٹک سرینان ء تچان انت واجہ ء اے
سر آوردانی منت وار انت ۔ گلامی ء چٹ مان آئی گٹ ء لوپ انت ۔ آزاق
ء واہگ ء شہ پراموش انت ۔ اے نہ ہما دولت ء تنت کہ وتر ء اے
شہ جنگل ء کوہستانانی ایندگہ !

آزات تبین ساہاران شہ جتایے کرتگ شہ آیان سیادی ء ہمساسگی
ء رشتہ ء پروشتگ ۔ تہارین گسانی پا سپانی اے قبول کرتگ ۔ شپانکی یہ
قبول کرتگ پدا شپانک ء کار چھے انت ء
ہیش تان ! کہ

” واجہ ء رنگ ء شپانکی ء بہ کنت ء آئی بدل ء شہ واجہ ء
صشکین لنقہ ء تان بگیپت ء وتی کوند ء پدی بروت ! “

د کمال

منی هون ءهیدر پچیا فی جست ءه شه لشتری ءه بکن ات - منا
مرچی شما په کونپه ءه گندت ته هیران ات مرچی چومن کونپن
ءه گردان دی منی تیرانی هر دوگان شه گل زمین ءه دل تل بوتگ -
منی ٹیکمان ردین زمینان ءه گل ءه گلزار کرتگ منا په چشی ه گندت
مرچی منا وده ءه ظالین پنجان په اے جاوران رسینتگ !

منی انونین عمرے نه انت منی نچ - منا هما فو بتے مردم مے آن
که ادا فرنگیانی باد شاهی ستان بوتگ - آ مصیبتے که مے سر ءه گو سته
آه شه سرابگوزیت منی نچ ! ته شما گشته ناکو دلوش
ءه دپ ءه رایکے ءه په زور کپت ءه داشت چم مے شه اس ءه گلگل
بوتنت - د سته لرز ه انت پدا وتی چادر ءه گرهن ءه را اسلم ءه
نیمکا شہارت ءه درائینتے !

”بزور منی نچ !“

چھے ناکو ءه !

تنی هیرات ءه بھرانٹ ! منی نچ ! مرچی مرد شام انت نان ! په امام حسین
فاتحہ کنگی انت نان !

شه هیرات ءه ترا چھے رسیت ناکو ءه گشته آ منی پپ ءه معنی شه پوه نه بوت

پیشاوت سرء و ت گپ ء ات !

گپ باز انت ! منی نیچ اگہ من گپ ء بکپان تہ بلے منی
نماز ء وخت انت اگہ من گپ ء بکپان تہ منی نماز قضا بیت - منی جست
ء شہ لشکری یکن ات !

ناکو لشکری نیز گارین نو کرے ات کہ شہ ذات کسان میر ء بڑی ات
بلے گشتے تنگی تان اتر بدل پوشے ہم نیست ات آئی جاگ شہ بازین
چل ء یگار ان ددرنگ ات چھے شہ گرشن ء کہنی ء تنت ء پہ لٹ ء
عصا ء سرا کردگات دلوش ء لشکری کسان ء سنگت ء تنت -
دلوش میر ء بزرگ ء لشکری بڑی ات - دوئینان یک جاہ کار کرتلت ء عمر
اش گوارینتگت چو یک پس ء ماس ء زھگ ء تپاک ء ہمدین زندے
گوارینتگے ء تش ء مرچی دوئینانی پادمان قبر ء لونجان ء تنت ء خوار
ء تنت بزرگ ء تنت بلے پدا ہم پہ تپاکی ء ہمدی زند ء کچلین ساعتان
تیلانک دیان ء تنت !

بگر ! ناکو ! واحد ء دلوش ء نیمگا سگریٹے مال کرت - آئی ناکو ء
ندارینگ لوٹ ات - ناکو ء غمانی دپتران ء وانگے لوٹ ات کہن
ء قدیمین دپتران ء پٹگے لوٹ ات کہ شہ آئی دیم ء جاروان شہ
پورات !

” من ! رے کار ء نلکان منی نیچ ! “ ناکو دلوش ء سرسرنیت ء ورائت

بلے من ہم بے علت نیان - پدا گیتی ناس ، دُوبی تے کش ات ، گرانزان ،
 ناس تے مانجت شہ بازیں چشکا لنپ ، گجے دراحت تننت دیم ، کرچے
 نتر ترہ تننت ، کون بالشت ، تنکہ دات ، درایتے !
 ایش انتہ منی علت !

بلے ناگو ! ترا شہ صبرات ، چھے رسیت ، گشتے منی گپ ، اُترا چو تیر کو اسہت
 من ، پے نکشی چارتنے شہ زہرنائی ، دیم ، کرچے و دہ تننت !
 منی جُست ، شہ بد مبر ناگو ! من چو نائین دگنیا ہی گپ تے کرت من ناگو ،
 ہبالا راگردینگ لوٹ ات کہ منا اگتہ پے نکشی چارگات - ناگو ! ما
 کتا بانی توک ، وانتگ کہ امام حسینؑ ، بدواہین یزید ، لشکر ، پے
 تن کشت - آیانی واستہ خدا ، آپ اش بند کرت زہگ شہ تن ، پلگ
 ، تننت - زالبولان پے اپی روچ ، شپ گوازینتت بلے آیان ، پے رسول ،
 اولادان بزرگ نہ بوت گشت کہ حین بے قصورات بس اُترا یزید
 ، پدین جبر دوست نہ بوتگ ، تننت - بگند ! ناگو کہ حین ، بدواہین
 دژمن مرچی ہم غریبانی سر ، ظلم ڈیر نیگا انت - تیر ، تننگ گوارگات
 لٹ ، پل کنگا انت - مال ، عزتانی پشت ، کیتگنت - من گشان ! شہ ہیرت
 ، سینہ کو بی ، اے ہبر شر تر نہ ات کہ ماحین ، پکر ، کون سنگی بکین
 ، و بد ، یزیدان شہ پیرستین !

» آخر شماندین مے سر ، جبر ، تیر گوارت ، چھے شے اشتزی کھیتگ

انگت سرد نہ بوتگ ؛ چے شمشہ ہون واری ؛ انگت سیر نہ کرتگ ؛
کٹھے منی ترانان شہ آئی چم روژنا بوتنت پدا منی دپ ؛ ہبر یے پل رات
دراہینتے !

شما کتابانی گپان جن ات بلے من و ہد ؛ باد شامانی جبر چم سوت
دیتگ انت ۔ منی انونین عمرے نہ انت منی نیچ ؛ من ہما نوبتان رستگون
کہ ادا فریگہانی جبر ؛ دورستان بوتگ ۔ من بولان ؛ راٹنگ بوکا
دیتگ ، من بولان ؛ راہہ سچکا دیتگ ۔ من بولان ؛ دل ؛ راہہ ترگ
؛ دیتگ منی نیچ ؛ مجھ ؛ زمین جنب منی چتانی دیم ؛ ہبرے ۔ شالکوٹ
؛ زمین جنب ہہ انونین واقعہ ٹے ۔ ایشی ؛ ہڑ ہم تنگی مان دلات تازگ
انت منی نیچ !

سید شکر خان ؛ چار فرنگی کشک ات سلا بدین لشکر آئی رند ؛
کپتگ ؛ نت ۔ سید شکر خان ؛ وقی عزیزیانی درا پناہ زہرگ ات
بلے پدا ہم بد واپن وژمان اٹرا آہنی جیل یاد ؛ ات ؛ بدی جاہ ؛
رسیت اش ۔ پدا اٹرا پاہو ؛ سزا بوت ؛ سید شکر خان !
” سید زادگے ات ۔ آئی دل ؛ ہڑ کرت ؛ اہہ شما متی آجوتی ؛ دژ متی ؛
کن ات ہہ خدا شے رعیت ؛ المی ہلاک ؛ ہر باد کنت ، پدا اٹرا پاہو اش
دات آئی پاہو دیگ ؛ گون مجھ ؛ قہرین زمین جنب یے آحتک ؛
مہلونک مرگ ؛ وڈالی بوان بوتنت ۔ بالی مرگان سید شکر خان ؛

پیت ء را ساہگ کرت پدا ایک یگا مران ء بیت مے سرء کپت انت
 ہن ناگو! تو راست گشتے۔ ائی انت کہ آ ظالم بوتگنت۔ آوہدی
 نہ آیان شے سرء ظلم بہ کتین ات بہ شتا مرچی چون بزرگ ء واز
 ندگ بوت ات؟ منی صبران شہ ناگو دوش ء دلا بشش وارت
 ائی دل ء ہر چو ہار ملین کور ء تھت انت!

”اے دگینا ء شتا چے سکی ء سوری دیستگ منی بیچ! شتا آڈکا
 بن سال بہ دیستگ انت منی بیچ!“ اے درچکانی تاک بہ انت؟
 ان! ناگو!“

درچکانی تاک مے وردن بوتگنت۔ پہ لندری کبیلین سال گوشتگ
 تہت۔ کلپر ء کلند ء موش مے تان ء نکان بوتگنت بلے منی حالت
 شہ ایندگہ مہلونک ء گہتر بوتگ۔ لشکری ء منی واستہ و پار ء نان گون
 رشت ء آرتگ۔ میر ء تارشتانی و شین بوان شہ مہلونک ء دل ء
 ہندیسک تگ بلے اُترا بے تواری بے ء چاگرد کرت
 بگش! ناگو!“

را چے بوت!
 پہ مے ڈولین نیزگاران چے بوت کنت!“ ناگو ء گیسار تنے کشت
 دواہیت!

راست گشتے ناگو! من دواہیت! ساعته ء بے تواری ء شہ

رند آئی پیدا درایت!

مانازانت نہ بوتگین منی پنج! بلے من چے گپ بہ جنان منی پنج! اُس
 انت کہ دستے پرورش ایت تہ وقتی بگل روت بلے ما پہ وت صبح
 ئے نہ دیستگت وازدار، صشین چاشنو پتا زهریے بوتگ بلے پنج
 بگو شان کہ دست پر و شک، پاد لنگ بوتگنت۔ وازدار، بوزین
 چمداریان شہ ے چم جہل کپتگ، تنت من، لشری شور، صلاح
 کرت کہ بالڈ انت مادہ ڈیہ، بروین شالا کہ پتا قدرت مہربان بہ
 بیت۔ آپدا خاموش بوت گشتے دژمنانی پدزین ظلمان اُترا چاگرد
 کرت، اے ہیر آئی دیم، بوزین کر بچان شہ پدزات!

”اے ہیران یلہ بدہ ات۔ منی پنج! اے ہیرانی فون چے فائوگ
 فائوگ! نا کو تو چے گشتے؟ اگہ اے گپ بے سوب انت تہ سوبی
 یں گپ کج م انت! تو ہیر کن نا کو! کہ تی نیگیں زندیے داستان
 ترا خدا، واستہ انت کہ مارا شہ وقتی نیگیں زندہ
 جاوران پوہ بکن! اسلم، درایت

اگہ شخا نہ من ات تہ گوش دار ات! اسلم، نیمکا چارت، درایت
 من مرچی وقتی دل، رازان در شان کنان۔ وقتی عمان بھر کنان۔
 سکینی مڈی، نیم کنان!

اے دکالین سالے ات خدا، طور، رحمتان مارا شہ شتگت!

مین پہ ترنپٹے آپ ء محتاجی ات شہ بے هوری ء درچک ء دار
 کٹک ترنگ ء تنٹ - زمین ویران ء تنٹ مہلونک ء کرمانی دان کٹنگ
 تنٹ پہ تاسے دان ء مے چم وازداران ء سک ء تنٹ وام ء شام ء
 ہیر کٹنگ - زھگ ء زابلول پہ دان ء دانکو ء محتاجی ء تنٹ - شہ
 دن ء مہلونک ء لاپ گون ونگ ء پختنگ ات آ شہ بتلانی کلند وین
 نانی سوب ء وام دار ء گر ء تنٹ ء گزن ء شہ مرگ ء وڈالی ء
 ت - شالاکہ مے روج است ء تنٹ کہ ما ڈیہ ء شہ دن در آحت این
 ء شکاری پہ آسودگین روچانی ء تراوقی ٹوٹیں صران ء نیزگاری
 جل سرا دانت ماتین گل زمین ء را پہ گریہگی چم ٹے یہ دات ء غیرانی
 یہ ء پہ روان بوتین سید شکرخان ء قی سرا ما فاتح دانت ء دیا
 ر آحت این - پند جان حر سردیان نوکین ڈیہ یہ ء سر بوتین ء کار
 کون طلاٹش بوتین وقی بدختی ء را کوپگ دیان بوتین ء غیرانی ڈیہ ء
 بطن ء درملکی ء در ماندگی ء جن ء زہگانی دوری ء نم ء مک ء ڈکال
 سالی ء گرانین یات مے مڈی ء تنٹ بلے ما پدا ہم وش ء تین کہ و ہڈے
 لم لوگا و اتر بین تہ اینرگار ء تن دارانی چدار ہن بین مے دست پہ وام
 گستی دیاتالان ہن بنت - ما ہےھیال ء واہگانی بنیات ء سر ء
 وار ء انگرین گوات ء را سینگ دات وڈیرہ اجل ء زمین ء صوشگ
 پادانی چیر ء صورت هورت ء تنٹ مارون ء موش ء گون

گلاش ۽ تین شالا نوشت ائت گون من زهرات !

من ۽ لشکری مزین و ہدیے ۽ رند بروتان ۽ چرپ کرت ۽ بازار
ترگا ۽ تین کہ چم پہ مولاد پکت انت۔ مولاد مے ڈیہ ۽ کماش ۽ ات
ماشہ وشی ۽ دارگی نہ بوتین ڈیہ ۽ مردم چونین چیز بے منی نہ !
ملکی مردم ۽ قدر ۽ ہما کس زانت کہ در ملک بوتنگ۔ خدا کستے ۽ رادر
ملک بہ کنات !

کماش مولاد ! تو کدی ۽ گشتے لشکری ۽ شہ وشی ۽ کو کارے جت
پدا ماگون یک دگر ۽ بگل گیر بوتین ! کماش ! تو ادا پہ چونی آختلے ۽ ملک
۽ چے حال انت ۽ مے زھگافی حال ۽ بدہ کہ چون انت ۽ من یک گین
۽ جست کرت !

دلوش ! من ترا چے بگشان۔ ملک تہ ہما دول انت کہ تو دیتنگ ۽
آختلے۔ بلے من ترا چے بگشان ۽

تو دپ پرچے پلگائے کماش ۽ بگش ہبر چے انت ۽ مے زھگ ۽ مردم
وش انت ۽ کسے تہ بیران نہ بوتنگ ۽ بگش کماش ! تو پرچے گپ ۽ چیردیگایے
من چو گنوک ۽ جتی ۽ جست کرت !

تئی دیم سیاہ بوتنگ ! دلوش ! تئی جنک ۽ کوٹک یے ارتنگ !
کماش مولاد ! منی حن۔ ک۔ ک۔ و۔ ک۔ ک ۽ نہ ! چش
نہ بیت منی صون چش پلپیت نہ بیت۔ من بڑکشی ۽ نان وارنگ۔ منی

چکان ہم بڈ کشی، نان وارتگ، بڈ کشی، ھون حرام نہ بیت۔ بکش
کماش! کہ اے دروگ ٹے۔ منی جنک..... کوٹک۔
گتے آئی دلاژ بولین آس بے روہک ات پدا آئی گرین گیسارتے کشت
، درائیت!

”خدا چشین غم کافران، بہ دنت!“

من چارت کہ تاکو، دیم شتر، سیاہ گردان ات، من پکرے، پنتون!
اے چونین ڈکالے ات کہ زحمت کشین پستے، را چشین سچو کین
در دئے داتے۔ بلے من پدا دگہ پکرے، ساہیل کرت! چے ڈکال
، بلبلیں جاور کشتگت، چے ماتین زمین، بچ، جنک شہ گزن، آجو
انت، آگہ! نہ!

”ہے تنگوئین زحمت کشانی ممکن، باسکافی کشتین رزق!“

بلے نون پہ جست، دگہ چٹے بچتگ ات۔ نون آپتن وت یک سواے
ات۔ آئی گیمرتلین دیم، زند، کچیلین جاور منی دیم، دپا چانپٹ جنگا،
تنت پدا من انچش مارت کہ ڈکال، گرانین جاور چو سید شرخان،
میت، سرے ساگ کنوین بالی مرگان مناساگ کدگانت۔ من تاکو، را
پدا ٹوہیت کہ سرے جہل، زینے کروندگات!
”منی ہیالاتی نماز قضا انت؟“

راستے! کہ منی نماز قضا انت! منی نماز قضا انت! صا روچ، شہ

شہ قضا انت کہ میر، لند رین بیچ، پہ لنقہ، ہشیلین نان، منی عزت
 ، جامگ، را چند چندیے کرت ات، منا مہلونک، دیا بے پردگے
 کرت ات منی نام، عزت، را ڈکال، اماچ ٹے کرت ات ناوسی
 ، ارس آئی چمان شہ پٹان، تنٹ - دستے پہ کیتو، ناسان شت جکان،
 کہو کہو کنان، روان بوت آئی کوپین ذات، پنچش گندگا آحتک کہ
 کستے، را قرنائی لنگر طی، گرانین بارے بد، انت، روت !

